

משניות סדר מועד

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת סוד יי ליראיו ובריתו להודיעם לפ"ק

הוצאת חטף-סגול

2023

הובא לדפוס באמצעות \LaTeX ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דבר תקלה על ידי ולא אכָּשֶׁל
בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ולא אומר על טהור טמא ולא על
טמא טהור ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר ולא יפְּשֶׁלוּ חבירי
בדבר הלכה ואשמח בהם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:
גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הנני רוצה ללמוד כְּדִי שִׁבְיָאֲנִי תִלְמוּד זֶה לִידִי מַעֲשֶׂה וְלִידִי מִדּוֹת
יְשׁוּרוֹת וְלִידִי יָדִיעַת הַתּוֹרָה וְהָרִינִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קֹדֶשׁ
בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיָּה בְּדַחֲלִיו וְרַחֲמֵינוּ יִהְיֶה נּוֹעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
וּמַעֲשֶׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה:

משניות סדר מועד

יש בו י"ב מסכתות וזהו סדורן

א שבת כד פרקים · ב עירובין י פרקים · ג פסחים
י פרקים · ד חגיגה ג פרקים · ה ביצה ה פרקים ·
ו מועד קטן ג פרקים · ז ראש השנה ד פרקים · ח יומא
ה פרקים · ט סוכה ה פרקים · י תענית ד פרקים ·
יא שקלים ח פרקים · יב מגילה ד פרקים · בין הכל פ"ח
פרקים:

אבל כפי סדר תוספת יום טוב כך הוא · שבת · עירובין · שקלים ·
יומא · סוכה · ביצה · ראש השנה · תענית · מגילה · מועד קטן ·
חגיגה · ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

מסכת שבת

פרק א

יציאות השבת · שתיים שהן ארבע בפנים · ושתיים
שהן ארבע בחוץ · כיצד העני עומד בחוץ
ובעל הבית בפנים · פשט העני את ידו לפנים · ונתן לתוך
ידו של בעל הבית · או שנטל מתוכה והוציא · העני
חייב ובעל הבית פטור · פשט בעל הבית את ידו לחוץ ·
ונתן לתוך ידו של עני · או שנטל מתוכה והכניס · בעל
הבית חייב והעני פטור · פשט העני את ידו לפנים · ונטל
בעל הבית מתוכה · או שנתן לתוכה והוציא · שניהם
פטורים · פשט בעל הבית את ידו לחוץ · ונטל העני
מתוכה · או שנתן לתוכה והכניס · שניהם פטורים:

ב לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה · עד שיתפלל ·
לא יכנס אדם למרחץ · ולא לבורסקי · ולא לאכול ולא
לדון · ואם התחילו אין מפסיקין · מפסיקין לקריאת
שמע · ואין מפסיקין לתפלה:

ג לא יצא החייט במחטו סמוך לחשכה · ששם ישכח
ויצא · ולא הלבלר בקלמוסו · ולא יפלה את כליו ·
ולא יקרא לאור הנר · באמת אמרו · החזן רואה היכן
תינוקות קוראים · אבל הוא לא יקרא · ביוצא בו לא
יאכל הזב עם הזבה · מפני הרגל עברה:

י ואלו מן ההלכות שאמרו בעליית חנניה (בן) חזקיה בן גוריון • כשעלו לבקרו • נמנו • ורבו בית שמאי על בית הלל • ושמונה עשר דברים גזרו בו ביום:

ה בית שמאי אומרים אין שורין דיו וסממנים וכרשינים • אלא כדי שישורו מבעוד יום • ובית הלל מתירין:

י בית שמאי אומרים אין נותנין אונין של פשתן לתוך התנור אלא כדי שיהבילו מבעוד יום • ולא את הצמר לזירה אלא כדי שיקלוט העין • ובית הלל מתירין • בית שמאי אומרים אין פורשין מצודות חיה ועופות ודגים • אלא כדי שיצודו מבעוד יום • ובית הלל מתירין:

י בית שמאי אומרים אין מוכרין לנכרי ואין טוענין עמו • ואין מגביהין עליו • אלא כדי שיגיע למקום קרוב ובית הלל מתירין:

ה בית שמאי אומרים אין נותנין עורות לעבדן • ולא כלים לכובס נכרי • אלא כדי שיעשו מבעוד יום • ובבבלין בית הלל מתירין עם השמש:

ט אמר רבן שמעון בן גמליאל נזהגין היו בית אבא • שהיו נותנין כלי לבן לכובס נכרי שלשה ימים קודם לשבת • ושזין אלו ואלו • שטוענין קורות בית הבד ועגולי הגת:

י אין צולין בשר • בצל • וביצה • אלא כדי שיצולו מבעוד יום • אין נותנין פת לתנור עם חשכה • ולא תררה על גבי

גחלים אלא כדי שיקרמו פניה מבעוד יום • רבי אליעזר
(בן יעקב) אומר כדי שיקרום התחתון שלה:

י" מְשַׁלְשִׁין אֶת הַפֶּסַח בַּתָּנוּר עִם חֲשִׁיכָה • וּמֵאַחֲזִין
אֶת הָאוּר בַּמְדוּרָת בֵּית הַמוֹקֵד • וּבִגְבוּלֵין כְּדֵי שֶׁתֵּאָחֹז
הָאוּר בְּרֶבֶן • רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר (אף) בִּפְחָמִין כָּל שֶׁהוּא:

פרק ב

בַּמָּה מְדָלִיקִין • וּבַמָּה אֵין מְדָלִיקִין • אֵין מְדָלִיקִין לֹא
בְלֶכֶשׁ • וְלֹא בְחוּסָן • וְלֹא בְכָלֶךְ • וְלֹא בַּפְתִּילֵת
הָאֵידֵן • וְלֹא בַּפְתִּילֵת הַמְדָּבָר • וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי
הַמִּים • לֹא בַזֶּפֶת • וְלֹא בַשְּׁעוּה • וְלֹא בַשֶּׁמֶן קִיק • וְלֹא
בַשֶּׁמֶן שְׂרָפָה • וְלֹא בְאַלְיָה • וְלֹא בַחֲלָב • נְחוּם הַמְדִי
אֹמֵר • מְדָלִיקִין בַּחֲלָב מִבָּשֵׁל • וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד
מִבָּשֵׁל • וְאַחַד שְׂאִינוֹ מִבָּשֵׁל • אֵין מְדָלִיקִין בּוֹ:

ב אֵין מְדָלִיקִין בַּשֶּׁמֶן שְׂרָפָה בַּיּוֹם טוֹב • רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אֹמֵר אֵין מְדָלִיקִין בַּעֲטָרָן מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת • וְחֲכָמִים
מִתִּירִין בְּכָל הַשְּׁמָנִים • בַּשֶּׁמֶן שֶׁמֶשְׁמִין • בַּשֶּׁמֶן אֲגוּזִים •
בַּשֶּׁמֶן צְנוּנוֹת • בַּשֶּׁמֶן דָּגִים • בַּשֶּׁמֶן פִּקְעוֹת • בַּעֲטָרָן
וּבִנְפֶט • רַבִּי טַרְפוֹן אֹמֵר אֵין מְדָלִיקִין אֶלָּא בַשֶּׁמֶן זֵית
בְּלֶבֶד:

ג כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מְדָלִיקִין בּוֹ אֶלָּא פֶּשֶׁתָן • וְכָל
הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטְמֵא טוֹמֵאת אֱהָלִים אֶלָּא פֶּשֶׁתָן •

פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָה וְלֹא הִבֵּהְבָּהּ · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
טְמֵאָה וְאֵין מְדֻלֵּקִין בָּהּ · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה
וּמְדֻלֵּקִין בָּהּ:

י' לֹא יִקּוּב אָדָם שְׂפּוֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה · וַיִּמְלֶאנָה שֶׁמֶן
וַיִּתְּנָנָה עַל פִּי הַנֵּר · בְּשִׁבִּיל שֶׁתֵּהָא מְנֻטָּפֶת · אֲפִילוּ
הִיא שֶׁל חֶרֶס · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר · אָבֵל אִם חִבְרָה
הִיוּצֵר מִתְחַלֶּה מוֹתֵר · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּלִי אֶחָד · לֹא יִמְלֵא
אָדָם קַעֲרָה שֶׁמֶן · וַיִּתְּנָנָה בְּצַד הַנֵּר · וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה
בְּתוֹכָהּ · בְּשִׁבִּיל שֶׁתֵּהָא שׁוֹאֲבֶת · וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר:

ה' הַמִּכְבֶּה אֶת הַנֵּר · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתִּירָא · מִפְּנֵי גוֹיִם ·
מִפְּנֵי לְסָטִים · מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה · וְאִם בְּשִׁבִּיל הַחֹלָה
שֶׁיִּישֵׁן פָּטוּר · כָּחַס עַל הַנֵּר · כָּחַס עַל הַשֶּׁמֶן · כָּחַס עַל
הַפְּתִילָה חַיִּיב · וְרַבִּי יוֹסִי פוֹטֵר בְּכֻלָּן · חוּץ מִן הַפְּתִילָה
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פָּחַם:

י' עַל שְׁלֹשׁ עֶבְרִיּוֹת נָשִׁים מִתּוֹת בְּשַׁעַת לְדִתָּן · עַל שְׂאִינָן
זְהִירוֹת · בִּנְיָדָה · וּבַחֲלָה · וּבַהֲדַלְקַת הַנֵּר:

י' שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיד אָדָם לֹמֵר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת
עִם חֲשֻׁכָה · עֲשֶׂרְתָּן · עֲרַבְתָּן · הֲדַלִּיקוּ אֶת הַנֵּר · סָפַק
חֲשֻׁכָה סָפַק אֵין חֲשֻׁכָה · אֵין מַעֲשִׂרִין אֶת הַנִּדְאִי · וְאֵין
מְטַבִּילִין אֶת הַכֵּלִים · וְאֵין מְדֻלֵּקִין אֶת הַנֵּרוֹת · אָבֵל
מַעֲשִׂרִין אֶת הַדְּמָאִי · וּמַעֲרַבִּין · וְטוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין:

פרק ג

בִּירָה שֶׁהִסִּיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • נוֹתְנִין עָלֶיהָ תְּבַשִּׁיל •
 בְּגִפְתָּ וּבִעֲצִים • לֹא יִתֵּן עַד שְׁיִגְרוּף • אוֹ עַד
 שְׁיִתֵּן אֶת הָאֶפֶר • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים חֲמִין אָבֵל לֹא
 תְּבַשִּׁיל • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים חֲמִין וְתְּבַשִּׁיל • בֵּית שְׁמַאי
 אוֹמְרִים נוֹטְלִין אָבֵל לֹא מַחְזִירִין • וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים אַף
 מַחְזִירִין:

בִּתְנֹור שֶׁהִסִּיקוּהוּ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • לֹא יִתֵּן בֵּין מֵתוֹכוֹ בֵּין
 מַעַל גְּבִיּוֹ • כִּפְחָ שֶׁהִסִּיקוּהוּ בְּקֶשׁ וּבִגְבָבָא • הֵרִי הוּא
 כְּכִירִים • בְּגִפְתָּ וּבִעֲצִים הֵרִי הוּא כְּתֵנֹור:

גִּ' אֵין נוֹתְנִין בֵּיצָה בְּצֵד הַמִּיחָם בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּתְּגַלְּגַל • וְלֹא
 יִפְקִיעֲנָה בְּסוּדְרִים • וְרַבִּי יוֹסִי מִתִּיר • וְלֹא יִטְמִינָה בְּחוּל
 וּבִאֲבָק דְּרָכִים • בְּשִׁבִּיל שֶׁתִּצְלָה:

ד' מַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אֲנָשֵׁי טְבֵּרְיָא • וְהֵבִיאוּ סֵלֹן שֶׁל צוֹנֵן
 לְתוֹדֵי אִמָּה שֶׁל חֲמִין • אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים • אִם בְּשֶׁבֶת •
 כְּחִמִּין שֶׁהוּחֲמוּ בְּשֶׁבֶת • אֲסוּרִין בְּרַחֲצָה וּבִשְׂתִּיָּה • וְאִם
 בְּיוֹם טוֹב כְּחִמִּין שֶׁהוּחֲמוּ בְּיוֹם טוֹב • אֲסוּרִין בְּרַחֲצָה
 וּמִתְרִין בִּשְׂתִּיָּה • מִזִּיאָר הַגְּרוּף שׁוֹתִין הֵימָנוּ בְּשֶׁבֶת •
 אֲנִיכִי אַף עַל פִּי שֶׁגְּרוּפָה אֵין שׁוֹתִין מִמָּנָה:

ה' הַמִּחָם שֶׁפָּנְהוּ לֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ צוֹנֵן • בְּשִׁבִּיל שֶׁיִּחְמוּ •
 אָבֵל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ • אוֹ לְתוֹדֵי הַכּוֹס • כְּדִי לְהַפְשִׁירֵן •

הַאֲלָפִס וְהַקֶּדֶרָה שֶׁהֶעֱבִירָן מִרְתָּחִין · לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן
תְּבִלִּין · אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַקֶּעֶרֶה · אוֹ לְתוֹךְ
הַתְּמָחוּי · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְכָל הוּא נוֹתֵן · חוּץ מִדְּבַר
שֵׁשׁ בּוֹ חֵמֶץ וָצִיר:

י אין נוֹתֵינִין כָּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשֶּׁמֶן · וְאִם
נִתְּנוּ מִבְּעוֹד יוֹם מִתֵּר · וְאִין גְּאוֹתִין מִמֶּנּוּ לְפִי שְׁאִינוֹ מִן
הַמוֹכֵן · מְטַלְטְלִין גַּר חֶדֶשׁ · אֲבָל לֹא יִשֶּׁן · רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר כָּל הַנֵּרוֹת מְטַלְטְלִין חוּץ מִן הַנֵּר הַדּוֹלֵק בְּשִׁבְתּוֹ ·
נוֹתֵינִין כָּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נְצוּצוֹת · וְלֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ מִים
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֶּה:

פרק ד

בַּמָּה טוֹמְנִין וּבַמָּה אֵין טוֹמְנִין · אֵין טוֹמְנִין לֹא בַּגֶּפֶת ·
וְלֹא בַּזָּבֵל · וְלֹא בַּמֶּלַח · וְלֹא בַּסִּיד · וְלֹא בַּחוּל ·
בֵּין לַחִים וּבֵין יְבֵשִׁים · לֹא בַתְּבִין · וְלֹא בַזָּגִים · וְלֹא
בַּמוֹכִים · וְלֹא בַעֲשָׂבִים בַּזֶּמֶן שֶׁהֵן לַחִים · אֲבָל טוֹמְנִין
בָּהֶן כְּשֶׁהֵן יְבֵשִׁין · טוֹמְנִין בַּכֶּסֶת · וּבַפִּירוֹת · בַּכִּנְפִי
יוֹנָה · וּבַנְּסוּרַת שֶׁל חֶרֶשִׁים · וּבַנְּעוּרַת שֶׁל פִּשְׁתָּן דִּקָּה ·
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּדִּקָּה וּמִתִּיר בַּגֶּסֶה:

ב טוֹמְנִין בְּשִׁלְחִין · וּמְטַלְטְלִין אוֹתָן · בְּגִזֵּי צֶמֶר · וְאֵין
מְטַלְטְלִין אוֹתָן · כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה · נוֹטֵל אֶת הַכֶּסֶי וְהֵן
נוֹפְלוֹת · רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר קָפָה מִטָּה עַל
צִדָּה וְנוֹטֵל · שְׁמָא יִטּוֹל וְאִינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיר · וְחֻכָּמִים

אומרים נוטל ומחזיר • לא כסהו מבעוד יום • לא יכסנו
משתחשך • כסהו ונתגלה • מתר לכסותו • ממלא את
הקיתון • ונותן לתחת הכר • או תחת הכסת:

פרק ה

במה בהמה יוצאה • ובמה אינה יוצאה • יוצא הגמל
באפסר • ונאקה בחטם • ולבדקים בפרומכיא •
וסוס בשיר • וכל בעלי השיר • יוצאים בשיר ונמשכים
בשיר • ומזין עליהן וטובלין במקומן:

ב חמור יוצא במרדעת • בזמן שהיא קשורה לו •
זכרים יוצאין לבובין • רחלות יוצאות שחוזות • כבולות •
וכבונות • העזים יוצאות צרורות • רבי יוסי אוסר בכלן
חוץ מן הרחלין הכבונות • רבי יהודה אומר עזים יוצאות
צרורות ליבש • אבל לא לחלב:

ג ובמה אינה יוצאה • לא יצא גמל במטוטלת • לא עקוד
ולא רגול • וכן שאר כל הבהמות • לא יקשור גמלים
זה בזה וימשוך • אבל מכניס חבלים לתוך ידו וימשוך •
ובלבד שלא יכרוך:

ד אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו • ולא
בזוג אף על פי שהוא פקוק • ולא בסלם שבצוארו •
ולא ברצועה שברגלו • ואין התרנגולין יוצאין בחוטין •
ולא ברצועות שברגליהם • ואין הזכרים יוצאין בעגלה

שֶׁתַּחַת הָאֵלֶּיָּה שֶׁלֶּהֶן · וְאִין הֶרְחִלִים יוֹצְאוֹת חֲנוּנוֹת ·
וְאִין הָעֵגֶל יוֹצֵא בְּגִימּוֹן · וְלֹא פָּרָה בְּעוֹר הַקּוֹפֵד · וְלֹא
בְּרִצּוּעָה שְׁבִין קַרְנֶיהָ · פָּרְתּוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה
הֵיטָהּ יוֹצְאָה בְּרִצּוּעָה שְׁבִין קַרְנֶיהָ · שֶׁלֹּא בְּרִצּוֹן חֲכָמִים:

פרק ו

בַּמָּה אֵשֶׁה יוֹצְאָה · וּבַמָּה אֵינָה יוֹצְאָה · לֹא תֵצֵא
אֵשֶׁה לֹא בְּחוּטֵי צֶמֶר · וְלֹא בְּחוּטֵי פֶשֶׁתָן · וְלֹא
בְּרִצּוּעוֹת שֶׁבְּרֹאשָׁהּ · וְלֹא תִטְבּוֹל בָּהֶן עַד שֶׁתִּרְפֹּם ·
וְלֹא בְּטוֹטֶפֶת · וְלֹא בְּסִנְבוֹטִין בְּזֶמֶן שְׁאִינָן תְּפוֹרִין ·
וְלֹא בְּכַבּוֹל לְרִשּׁוֹת הָרָבִים · וְלֹא בְּעִיר שֶׁל זֶהָב · וְלֹא
בְּקִטְלָא · וְלֹא בְּנִזְמִים · וְלֹא בְּטַבַּעַת שְׁאִין עָלֶיהָ חוֹתָם ·
וְלֹא בְּמַחַט שְׁאִינָה נְקוּבָה · וְאִם יֵצֵאָה אֵינָה חַיִּיבַת
חֲטָאת:

ב לֹא יֵצֵא הָאִישׁ בְּסִנְדֵּל הַמֶּסְמֵר · וְלֹא בִּיחִיד בְּזֶמֶן שְׁאִין
בְּרִגְלוֹ מִכָּה · וְלֹא בְּתַפְלִין · וְלֹא בְּקִמְיַע בְּזֶמֶן שְׁאִינָה מִן
הַמִּמָּחָה · לֹא בְּשִׁרְיוֹן · וְלֹא בְּקִסְדָּא · וְלֹא בְּמַגָּפִים · וְאִם
יֵצֵא · אֵינּוּ חַיִּבֵּי חֲטָאת:

ג לֹא תֵצֵא אֵשֶׁה בְּמַחַט הַנְּקוּבָה · וְלֹא בְּטַבַּעַת שֵׁשׁ עָלֶיהָ
חוֹתָם · וְלֹא בְּכוֹלֵיָּאֵר · וְלֹא בְּכוּבֶלֶת · וְלֹא בְּצִלוּחִית שֶׁל
פְּלִיטוֹן · וְאִם יֵצֵאָה חַיִּיבַת חֲטָאת · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר ·
וְחֲכָמִים פּוֹטְרִין בְּכוּבֶלֶת וּבְצִלוּחִית שֶׁל פְּלִיטוֹן:

ד לא יצא האיש לא בסיף · ולא בקשת · ולא בתריס ·
ולא באלה · ולא ברומח · ואם יצא חייב חטאת ·
רבי אליעזר אומר תכשיטין הן לו · וחכמים אומרים
אינן אלא לגנאי · שנאמר וכתתו חרבותם לאתים
וחניתותיהם למזמרות · לא ישא גוי אל גוי חרב ·
ולא ילמדו עוד מלחמה · בירית טהורה · ויוצאים בה
בשבת · כבלים טמאין ואין יוצאין בהן בשבת:

ה יוצאת אשה בחוטי שער · בין משלה · בין משל
חברתה · בין משל בהמה · בטוטפת ובסנבוטין בזמן
שהם תפורין · בכבול ובפאה נכרית לחצר · במוד
שבאזנה · ובמוד שבסנדלה · ובמוד שהתקינה לנדתה ·
בפלפל ובגרגיר מלח · ובכל דבר שתתן לתוך פיה ·
ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת · ואם נפל לא תחזיר ·
שן תותבת · ושן של זהב · רבי מתיר · וחכמים אוסרים:

ו יוצאין בסלע שעל הצינית · הבנות (קטנות) · יוצאות
בחוטין · ואפילו בקסמין שבאזניהם · ערביות יוצאות
רעולות · ומדיות פרופות · וכל אדם · אלא שדברו
חכמים בהווה:

ז פורפת על האבן · ועל האגוז · ועל המטבע · ובלבד
שלא תפרוף לכתחלה בשבת:

ח הקטע יוצא בקב שלו · דברי רבי מאיר · ורבי
יוסי אוסר · ואם יש לו בית קבול פתותים טמא ·

סְמוּכוֹת שְׁלוֹ טִמְאִין מִדֶּרֶס • וְיוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת • וְנִכְנָסִין
בָּהֶן בַּעֲזָרָה • כִּסָּא וּסְמוּכוֹת שְׁלוֹ טִמְאִין מִדֶּרֶס • וְאֵין
יוֹצְאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת • וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן בַּעֲזָרָה • אֲנִקְטְמִין
טְהוּרִים • וְאֵין יוֹצְאִין בָּהֶן:

ט הַבָּנִים יוֹצְאִים בְּקִשְׁרִים • וּבְנֵי מַלְכִּים בְּזוּגִין • וְכָל אָדָם •
אֵלָא שֶׁדִּבְרוּ חֲכָמִים בַּהוֹנָה:

י יוֹצְאִין בְּבִיצַת הַחֶרְגוֹל • וּבִשְׁן שׁוּעַל • וּבִמְסַמֵּר מִן
הַצְּלוּב • מִשּׁוּם רְפוּאָה • דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר • וְחֲכָמִים
אוֹמְרִים אֵף בַּחוּל אֲסוּר • מִשּׁוּם דְּרָכֵי הָאֱמוּרִי:

פרק ז

כָּלֵל גָּדוֹל אָמְרוּ בְּשַׁבָּת • כָּל הַשּׁוֹכֵחַ עֵקֶר שַׁבָּת • וְעָשָׂה
מְלָאכוֹת הִרְבָּה בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא
חֲטָאת אַחַת • הַיּוֹדֵעַ עֵקֶר שַׁבָּת • וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה
בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • חַיִּיב עַל כָּל שַׁבָּת וְשַׁבָּת • הַיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא
שַׁבָּת • וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה • בְּשַׁבְּתוֹת הִרְבָּה • חַיִּיב
עַל כָּל אָב מְלָאכָה וּמְלָאכָה • הָעוֹשֶׂה מְלָאכוֹת הִרְבָּה
מַעֲיִן מְלָאכָה אַחַת • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא חֲטָאת אַחַת:

כ באבות מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חִסֵּר אַחַת • הַזּוֹרֵעַ • וְהַחוֹרֵשׁ •
וְהַקּוֹצֵר • וְהַמַּעֲמֵר • הַדָּשׁ • וְהַזּוֹרֵה • הַבוֹרֵר • הַטּוֹחֵן •
וְהַמְרַקֵּד • וְהַלֵּשׁ • וְהַאֹפֶה • הַגּוֹזֵז אֶת הַצֶּמֶר • הַמְּלַבֵּנוֹ •
וְהַמְּנַפְצוֹ • וְהַצּוֹבְעוֹ • וְהַטּוֹוֶה • וְהַמְּסֵד • וְהָעוֹשֶׂה שְׂתִי

בְּתֵי גִירִין • וְהָאֹרֶג שְׁנֵי חוּטִין • וְהַפּוֹצֵעַ שְׁנֵי חוּטִין •
וְהַקּוֹשֵׁר וְהַמְתִּיר • וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת • הַקּוֹרֵעַ עַל
מִנֵּת לְתַפּוֹר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת • הַצָּד צָבִי • הַשּׁוֹחֲטוֹ •
וְהַמִּפְשִׁיטוֹ • הַמּוֹלְחוֹ • וְהַמַּעֲבֵד אֶת עוֹרוֹ • וְהַמּוֹחֵק •
וְהַמְּחַתֵּכוֹ • הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת • וְהַמּוֹחֵק עַל מִנֵּת
לְכַתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת • הַבּוֹנֶה • וְהַסּוֹתֵר • הַמְּכַבֶּה •
וְהַמַּבְעִיר • הַמְּכַה בְּפִטִּישׁ • הַמוֹצִיא מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת •
הָרִי אֵלּוּ אַבּוֹת מְלָאכּוֹת אַרְבָּעִים חֹסֵר אַחַת:

א ועוד כלל אחר אמרו • כל הכָּשֵׁר לְהַצְנִיעַ וּמַצְנִיעִין
כְּמוֹהוּ • וְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת • חַיִּיב עָלָיו חֲטָאֵת • וְכָל שְׂאִינוֹ
כָּשֵׁר לְהַצְנִיעַ • וְאִין מַצְנִיעִין כְּמוֹהוּ • וְהוֹצִיאוֹ בְּשַׁבָּת •
אִינוֹ חַיִּיב אֶלָּא הַמַּצְנִיעַ:

ד הַמוֹצִיא תָּבֵן כְּמֵלֶא פִי פָּרָה • עֵצָה כְּמֵלֶא פִי גָמֶל •
עֵמִיר כְּמֵלֶא פִי טָלָה • עֲשָׂבִים כְּמֵלֶא פִי גְדִי • עָלִי שׁוֹם
וְעָלִי בְּצָלִים • לַחִים כְּגִרּוֹגְרַת • יְבֵשִׁים כְּמֵלֶא פִי גְדִי •
וְאִין מַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה • מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שׁוּוּ בְּשִׁיעוּרֵיהֶן •
הַמוֹצִיא אוֹכְלִים כְּגִרּוֹגְרַת חַיִּיב • וּמַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה •
מִפְּנֵי שֶׁשׁוּוּ בְּשִׁיעוּרֵיהֶן • חוּץ מִקְלִיפֵיהֶן • וְגִרְעִיגֵיהֶן •
וְעוֹקְצִיגֵיהֶן • וְסוֹכְנִין וּמִרְסָנִין • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר חוּץ מִקְלִיפֵי
עֲדָשִׁים • שֶׁמֶתְבַּשְׁלוֹת עִמָּהֶן:

פרק ח

המוציא יין כְּדִי מְזִיגָת הַכּוֹס · חֲלָב כְּדִי גְמִיעָה ·
 דָּבֵשׁ כְּדִי לִיתֵן עַל הַכֶּתִּית · שֶׁמֶן כְּדִי לְסוּךְ
 אֶבֶר קָטָן · מִים כְּדִי לְשׁוּף בָּהֶם אֶת הַקִּילּוֹר · וְשֶׂאֵר כָּל
 הַמְשָׁקִין בְּרַבִּיעִית · וְכָל הַשּׁוֹפְכִין בְּרַבִּיעִית · רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אוֹמֵר בִּלְוֵן בְּרַבִּיעִית · וְלֹא אָמְרוּ כָּל הַשִּׁיעוּרִין הֵלְלוּ ·
 אֵלָּא לְמַצְנִיעֶיהֶן:

ב הַמוֹצִיא חֶבֶל כְּדִי לַעֲשׂוֹת אֶזֶן לְקַפָּה · גְּמִי כְּדִי לַעֲשׂוֹת
 תְּלָאִי לְנֶפֶה וְלִכְבָּרָה · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כְּדִי לְטוֹל מִמֶּנּוּ
 מִדַּת מִנְעַל לְקָטָן · גִּייר כְּדִי לְכַתּוֹב עָלָיו קֶשֶׁר מוֹכְסִין ·
 וְהַמוֹצִיא קֶשֶׁר מוֹכְסִין חַיִּיב · גִּייר מְחוּק כְּדִי לְכַרוֹךְ עַל
 פִּי צְלוּחִית קֶטְנָה שֶׁל פְּלִיטוֹן:

ג עוֹר כְּדִי לַעֲשׂוֹת קָמִיעַ · קֶלֶף כְּדִי לְכַתּוֹב עָלָיו פֶּרֶשֶׁה
 קֶטְנָה שֶׁבִּתְּפִלִּין · שֶׁהִיא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל · (דּוֹכְסוֹסְטוֹס כְּדִי
 לְכַתּוֹב מְזוּזָה ·) דִּיּוֹ כְּדִי לְכַתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · כַּחוֹל כְּדִי
 לְכַחוֹל עֵין אַחַת:

ד דָּבֵק כְּדִי לִתֵּן בְּרֹאשׁ הַשְּׁבִשְׁבֶּת · זָפֶת וְגִפְרִית כְּדִי
 לַעֲשׂוֹת נֶקֶב · שְׁעוּהַ כְּדִי לִתֵּן עַל פִּי נֶקֶב קָטָן · חֲרָסִית
 כְּדִי לַעֲשׂוֹת פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 כְּדִי לַעֲשׂוֹת פְּטָפוּט · סוֹבִין כְּדִי לִתֵּן עַל פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי
 זָהָב · סִיד כְּדִי לְסוּד אֶצְבַּע קֶטְנָה שֶׁבִּבְנוֹת · רַבִּי יְהוּדָה

אומר כְּדִי לַעֲשׂוֹת כִּלְכוּל · רַבִּי נַחֲמִיא אֹמֵר כְּדִי לְסוּד
אֲנִדִּיפִי:

ה' אֲדָמָה כְּחוֹתֶם הַמְרָצוּפִין · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · וְחֲכָמִים
אֹמְרִים כְּחוֹתֶם הָאִיגְרוֹת · זָבֵל וְחוּל הֶדֶק כְּדִי לְזַבֵּל קֶלַח
שֶׁל כְּרוּב · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · וְחֲכָמִים אֹמְרִים כְּדִי לְזַבֵּל
כְּרִישָׁא · חוּל הֶגֶס כְּדִי לִתֵּן עַל מְלֵא כַף סִיד · קִנָּה כְּדִי
לַעֲשׂוֹת קוֹלְמוֹס · וְאִם הָיָה עָב אוֹ מְרָסָס · כְּדִי לְבִשֵּׁל בּוֹ
בִּיצָה קֵלָה שֶׁבִּבְיָצִים · טְרוּפָה וְנִתְּוֹנָה בְּאַלְפָּס:

י עֶצֶם כְּדִי לַעֲשׂוֹת תְּרוּד · רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר כְּדִי לַעֲשׂוֹת
מִמְּנוּ חָף · זְכוּכִית כְּדִי לְגָרוֹר בּוֹ רֹאשׁ הַכֶּרֶךְ · צָרוֹר אוֹ
אָבֵן כְּדִי לְזָרוֹק בְּעוֹף · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר כְּדִי
לְזָרוֹק בִּבְהֵמָה:

י חֶרֶס כְּדִי לִתֵּן בֵּין פָּצִים לַחֲבִירוֹ · דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי
מַאִיר אֹמֵר כְּדִי לַחֲתוֹת בּוֹ אֶת הָאוֹר · רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר
כְּדִי לְקַבֵּל בּוֹ רְבִיעִית · אָמַר רַבִּי מַאִיר אֵף עַל פִּי שְׂאִין
רְאִיָּה לְדַבֵּר זָכָר לְדַבֵּר · שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא יִמָּצֵא בְּמִכְתָּתוֹ
חֶרֶשׁ לַחֲתוֹת אֵשׁ מִיְּקוּד · אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי מִשֵּׁם רְאִיָּה ·
וְלַחֲשׂוֹף מִים מִגָּבָא:

פרק ט

אמר רבי עקיבא • מנין לעבודה זרה שמטמאה במשא
 כנדה • שנאמר תזרם כמו דוה • צא תאמר לו •
 מה נדה מטמאה במשא • אף עבודה זרה מטמאה
 במשא:

ב מנין לספינה שהיא טהורה • שנאמר דרך אניה בלב
 ים • מנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים •
 שזורעין בתוכה חמשה זרעונים • ארבעה בארבע רוחות
 הערוגה • ואחד באמצע • שנאמר כי כארץ תוציא
 צמחה • וכגנה זרועיה תצמיח • זרעה לא נאמר אלא
 זרועיה:

ג מנין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה •
 שנאמר היו נכונים לשלשת ימים • מנין שמרחיצין את
 המילה ביום השלישי שחל להיות בשבת • שנאמר ויהי
 ביום השלישי בהיותם כזאבים • מנין שקושרין לשון
 של זהורית בראש שעיר המשתלח • שנאמר אם יהיו
 חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

ד מנין לסיכה שהיא כשתיה ביום הכיפורים • אף על
 פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר • שנאמר ותבא במים
 בקרבן וכשמן בעצמותיו:

ה' המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה • תבלין כדי לתבל
 ביצה קלה • ומצטרפין זה עם זה • קליפי אגוזים • קליפי
 רמונים • איסטיס • ופואה • כדי לצבוע בהן בגד קטן
 בסבכה • מי רגלים • נתר • ובורית • קמוליא • ואשלג •
 כדי לכבס בהן בגד קטן בסבכה • רבי יהודה אומר כדי
 להעביר על הכתם:

י' פלפלת כל שהוא • ועטרן כל שהוא • מיני בשמים ומיני
 מתכות כל שהן • מאבני המזבח ומעפר המזבח • מקק
 ספרים • ומקק מטפחותיהם • כל שהוא • שמצניעים
 אותן לגונן • רבי יהודה אומר אף המוציא ממשמשי
 עבודת אלילים כל שהוא • שנאמר ולא ידבק בידך
 מאומה מן החרם:

י' המוציא קפת הרוכלין • אף על פי שיש בה מינין
 הרבה • אינו חייב אלא חטאת אחת • זרעוני גנה פחות
 מכגרוגרת • רבי יהודה בן בתירה אומר חמשה • זרע
 קשואין שנים • זרע דלועין שנים • זרע פול המצרי שנים •
 חגב חי (טהור) כל שהוא • מת כגרוגרת • צפורת כרמים
 בין חיה בין מתה כל שהוא • שמצניעין אותה לרפואה •
 רבי יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהוא •
 שמצניעין אותו לקטן לשחוק בו:

פרק י

הַמִּצְוֵה לְזָרַע • וְלִדְוֶגְמָא • וְלִרְפוּאָה • וְהוֹצִיאוּ בְשַׁבָּת
חַיִּיב בְּכָל שֶׁהוּא • וְכָל אָדָם אֵין חַיִּיב עָלָיו
אֵלָא כְּשִׁיעוּרוֹ • חֲזַר וְהִכְנִיסוּ • אֵינּוּ חַיִּיב אֵלָא כְּשִׁיעוּרוֹ:

בַּ הַמוֹצֵיא אוֹכְלִין וְנִתְּנָן עַל הָאֶסְקָפָה • בֵּין שְׁחֹזַר
וְהוֹצִיָאן • בֵּין שֶׁהוֹצִיָאן אַחֵר פָּטוּר • מִפְּנֵי שֶׁלֹא עָשָׂה
מְלָאכְתּוֹ בְּבֵת אַחַת • קָפָה שֶׁהִיא מְלָאכָה פִּירוֹת • וְנִתְּנָה
עַל אֶסְקָפָה הַחִיצוֹנָה • אֵף עַל פִּי שְׂרֹב הַפִּירוֹת מִבְּחוּץ •
פָּטוּר עַד שִׁיוֹצִיא אֶת כָּל הַקָּפָה:

גַּ הַמוֹצִיא בֵּין בֵּימִינוֹ • בֵּין בְּשִׁמְאָלוֹ • בְּתוֹךְ חִיקוֹ • אוֹ
עַל כְּתָפוֹ • חַיִּיב • שֶׁכֵּן מִשָּׂא בְּנֵי קֹהֵת • כְּלֹאֲחֵר יְדוֹ •
בְּרִגְלוֹ • בְּפִיו • וּבְמַרְפְּקוֹ • בְּאַזְנוֹ • וּבְשִׁעְרוֹ • וּבְפּוֹנְדָתוֹ •
וּפִיָּה לְמִטָּה • בֵּין פּוֹנְדָתוֹ לְחִלּוּקוֹ • וּבְשִׁפְתֵי חִלּוּקוֹ •
בְּמִנְעָלוֹ • בְּסִנְדָלוֹ • פָּטוּר • שֶׁלֹא הוֹצִיא כְּדֶרֶךְ הַמוֹצִיָאן:

דַּ הַמִּתְכַּנֵּן לְהוֹצִיא לְפָנָיו • וּבָא לוֹ לְאַחֲזָרְיוֹ • פָּטוּר •
לְאַחֲזָרְיוֹ • וּבָא לוֹ לְפָנָיו • חַיִּיב • בְּאַמֶּת אֲמָרוֹ • הָאִשָּׁה
הַחוּגֶרֶת בְּסִינֵר • בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ • חַיִּיבֶת •
שֶׁכֵּן רָאוּי לְהִיּוֹת חוּזַר • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף מִקִּבְּלֵי
פִתְקִין:

הַ הַמוֹצִיא כֶּכֶר לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים • חַיִּיב • הוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם •
פָּטוּרִין • לֹא יִכּוֹל אֶחָד לְהוֹצִיאוֹ • וְהוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם •

חייבין · ורבי שמעון פוטר · המוציא אוכלין פחות
מכשיעור בכלי · פטור אף על הכלי · שהכלי טפלה לו ·
את החי במטה · פטור אף על המטה · שהמטה טפלה
לו · את המת במטה חייב · וכן כזית מן המת · וכזית מן
הגבלה · וכעדשה מן השרץ · חייב · ורבי שמעון פוטר:
י' הנוטל צפרניו זו בזו · או בשניו · וכן שערו · וכן שפמו ·
וכן זקנו · וכן הגודלת · וכן הפוחלת · וכן הפוקקת · רבי
אליעזר מחייב · וחכמים אוסרין משום שבות · התולש
מעציץ נקוב · חייב · ושאינו נקוב פטור · ורבי שמעון
פוטר בזה ובה:

פרק יא

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים · מרשות
הרבים · לרשות היחיד · חייב · מרשות היחיד
לרשות היחיד · ורשות הרבים באמצע · רבי עקיבא
מחייב וחכמים פוטרין:

ב' ביצד · שתי גזוזטראות זו כנגד זו ברשות הרבים ·
המושט והזורק מזו לזו פטור · היו שתיהן בדיוטא
אחת · המושט חייב · והזורק פטור · שפך היתה עבודת
הלזים · שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים · מושיטין
הקרשים מזו לזו · אבל לא זורקין · חולית הבור והסלע
שהן גבוהין עשרה ורחבן ארבעה · הנוטל מהן · והנותן
על גבן · חייב · פחות מכן פטור:

ג' הַזֹּרֶק אַרְבַּע אַמּוֹת בִּכְתָל • לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים •
 בְּזֹרֶק בְּאֵוִיר • לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים • בְּזֹרֶק בְּאַרְץ •
 הַזֹּרֶק בְּאַרְץ אַרְבַּע אַמּוֹת חֵיִיב • זֶרֶק לְתוֹךְ אַרְבַּע
 אַמּוֹת • וְנִתְגַּלְגַּל חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת פֶּטוּר • חוּץ לְאַרְבַּע
 אַמּוֹת • וְנִתְגַּלְגַּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת חֵיִיב:

ד' הַזֹּרֶק בָּיִם אַרְבַּע אַמּוֹת פֶּטוּר • אִם הָיָה רֶקֶק מִיָּם
 וְיִרְשׁוֹת הָרָבִים מִהֶלְכֶּת בּוֹ • הַזֹּרֶק לְתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת
 חֵיִיב • וְכַמָּה הוּא רֶקֶק מִיָּם • פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים •
 רֶקֶק מִיָּם וְיִרְשׁוֹת הָרָבִים מִהֶלְכֶּת בּוֹ • הַזֹּרֶק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע
 אַמּוֹת חֵיִיב:

ה' הַזֹּרֶק מִן הַיָּם לַיִבֶּשֶׁה • וּמִן הַיִּבֶּשֶׁה לַיָּם • וּמִן הַיָּם
 לַסְּפִינָה • וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם • וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֵרְתָּהּ •
 פֶּטוּר • סְפִינּוֹת קְשׁוּרוֹת זוּ בְּזוּ • מְטִלְטִלִין מְזוּ לְזוּ • אִם
 אֵינָן קְשׁוּרוֹת • אֵף עַל פִּי שְׂמֻקּוֹת • אֵין מְטִלְטִלִין מְזוּ
 לְזוּ:

ו' הַזֹּרֶק וְנִזְכָּר לְאַחַר שִׁיּוּצָתָהּ מִיָּדוֹ • קִלְטָהּ אַחֵר • קִלְטָהּ
 כָּלֵב • אוֹ שְׁנִשְׂרָפָה • פֶּטוּר • זֶרֶק לַעֲשׂוֹת חֲבוּרָה • בֵּין
 בְּאָדָם • וּבֵין בִּבְהֵמָה • וְנִזְכָּר עַד שֶׁלֹּא נַעֲשִׂית חֲבוּרָה
 פֶּטוּר • זֶה הַכָּלֵל • כָּל חֵיבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חֵיִיבִין • עַד
 שֶׁתֵּהָא תַּחֲלָתָן וְסוּפָן שְׂגָגָה • תַּחֲלָתָן שְׂגָגָה וְסוּפָן זָדוֹן •
 תַּחֲלָתָן זָדוֹן וְסוּפָן שְׂגָגָה • פֶּטוּרִין עַד שֶׁתֵּהָא תַּחֲלָתָן
 וְסוּפָן שְׂגָגָה:

פרק יב

הַבּוֹנָה · כִּמָּה יִבְנֶה וַיְהִי חַיִּיב · הַבּוֹנָה כָּל שֶׁהוּא ·
וְהַמְּסִתָּה · וְהַמֶּכֶּה בַּפְּטִישׁ · וּבַמַּעֲצָד · וְהַקּוֹדֵחַ
כָּל שֶׁהוּא · חַיִּיב · זֶה הַכֶּלֶל · כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה
וּמְלָאכָתּוֹ מִתְקַיֶּמֶת בְּשַׁבָּת · חַיִּיב · רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִף הַמֶּכֶּה בַּקּוֹרְנָס עַל הַסֵּדֶן בְּשַׁעַת
מְלָאכָה חַיִּיב · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כֹמֶתֶקֶן מְלָאכָה:

א הַחוֹרֵשׁ כָּל שֶׁהוּא · הַמְּנַכֵּשׁ · וְהַמְּקַרְסֵם · וְהַמְּזַרֵּר כָּל
שֶׁהוּא · חַיִּיב · הַמְּלַקֵּט עֵצִים · אִם לְתֵקֵן כָּל שֶׁהוּא · אִם
לְהַסִּיק כְּדִי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קֵלָה · הַמְּלַקֵּט עֵשְׂבִים · אִם
לְתֵקֵן כָּל שֶׁהוּא · אִם לְבַהֲמָה · כִּמְלֵא פִי גְדִי:

ג הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת · בֵּין בִּימִינוֹ · בֵּין בְּשִׁמְאֻלוֹ · בֵּין
מִשֵּׁם אֶחָד · בֵּין מִשְׁתֵּי שְׁמוֹת · בֵּין מִשְׁתֵּי סִמְמָנוֹת · בְּכָל
לְשׁוֹן חַיִּיב · אָמַר רַבִּי יוֹסִי לֹא חִיְּבוּ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֶלָּא
מִשׁוּם רוּשָׁם · שֶׁכַּדְּהִיּוּ כּוֹתְבִין עַל קֶרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן · לִידַע
אִיזוֹ בֶּן זֹוגוֹ · אָמַר רַבִּי (יְהוּדָה) מְצִינוּ שֵׁם קָטָן מִשֵּׁם
גָּדוֹל · שֵׁם מִשְׁמַעוֹן וּשְׁמוּאֵל · נַח מִנְחוּר · דָּן מִדְּנִיאֵל ·
גָּד מִגְדִּיאֵל:

ד הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּהֶעֱלֵם אֶחָד · חַיִּיב · כְּתֹב בְּדִּיּוֹ ·
בְּסֵם · בְּסִקְרָא · בְּקוֹמוֹס · וּבְקִנְקִנְתוֹס · וּבְכָל דְּבָר שֶׁהוּא
רוּשָׁם · עַל שְׁנֵי כּוֹתְלֵי זֵוִיּוֹת · וְעַל שְׁנֵי לוֹחֵי פִנְקָס · וְהוּן
נִהְיִין זֶה עִם זֶה חַיִּיב · הַכּוֹתֵב עַל בִּשְׂרוֹ חַיִּיב · הַמְּסִירֵט

על בשרו · רבי אליעזר מחייב חטאת · ורבי יהושע
פוטרו:

ה כתב במשקין · במי פירות · באבק דרכים · באבק
הסופרים · ובכל דבר שאיגו מתקיים · פטור · לאחר
ידו · ברגלו · בפיו · ובמרפיקו · כתב אות אחת סמוך
לכתב · וכתב על גבי כתב · נתפון לכתוב חי"ת וכתב
שני זי"ן · אחת בארץ ואחת בקורה · כתב על שתי
כותלי הבית · על שני דפי פנקס · ואין נהגין זה עם זה ·
פטור · כתב אות אחת נוטריקון · רבי יהושע בן בתירא
מחייב וחכמים פוטרין:

י הכותב שתי אותיות בשתי העלמות · אחת שחרית
ואחת בין הארבעים · רבן גמליאל מחייב וחכמים
פוטרין:

פרק יג

רבי אליעזר אומר האורג שלשה חוטין בתחלה ואחת
על האריגה חייב · וחכמים אומרים בין בתחלה בין
בסוף שיעורו שני חוטין:

ב העושה שתי בתי גרין · בגרין · בקירוס · בגפה ·
בבברה · ובסל חייב · והתופר שתי תפירות · והקורע
על מנת לתפור שתי תפירות:

ג הקורע בחמתו · ועל מתו · וכל המקלקלין פטורין ·
והמקלקל על מנת לתקן · שיעורו כמתקן:

ד שיעור המלבן · והמנפץ · והצובע · והטווה · כמלא
רוחב הסיט כפול · והאורג שני חוטין · שיעורו כמלא
הסיט:

ה רבי יהודה אומר · הצד צפור למגדל · וצבי לבית ·
חייב · וחכמים אומרים · צפור למגדל · וצבי לבית ·
ולחצר ולביבין · רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל
הביבין שוין · זה הכלל · כל המחסר צידה פטור ·
ושאינו מחסר צידה חייב:

ו צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו · חייב · ונעלו שנים
פטורין · לא יכול אחד לנעול · ונעלו שנים · חייבין · ורבי
שמעון פוטר:

ז יושב האחד על הפתח ולא מלאהו · יושב השני
ומלאהו · השני חייב · יושב הראשון על הפתח ומלאהו ·
ובא השני וישוב בצדו · אף על פי שעמד הראשון והלך
לו · הראשון חייב · והשני פטור · הא למה זה דומה ·
לנועל את ביתו לשמרו · ונמצא צבי שמור בתוכו:

פרק יד

שְׁמִנָּה שְׂרָצִים הָאֻמּוּרִים בְּתוֹרָה · הֶעָדָן וְהַחֹבֵל בָּהֶן
 חֵיִיב · וְשֵׁאֵר שְׂקָצִים וְרִמָּשִׁים · הַחֹבֵל בָּהֶן
 פָּטוּר · הֶעָדָן לְצוּרָךְ · חֵיִיב · וְשֵׁלָא לְצוּרָךְ · פָּטוּר · חִיָּה
 וְעוֹף שְׁבִרְשׁוֹתוֹ · הֶעָדָן · פָּטוּר · וְהַחֹבֵל בָּהֶן · חֵיִיב:

ב אין עוֹשִׂין הִילְמִי בְּשַׁבָּת · אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אֶת מִי מֶלֶח ·
 וְטוֹבֵל בָּהֶן פָּתוּ · וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתְּבַשִּׁיל · אָמַר רַבִּי יוֹסִי ·
 וְהֵלֵא הוּא הִילְמִי · בֵּין מְרֵבָה · וּבֵין מוּעָט · וְאֵלּוּ הֵן מִי
 מֶלֶח הַמִּתְרִין · נוֹתֵן שֶׁמֶן בְּתַחֲלָה · לְתוֹךְ הַמִּים · אוֹ לְתוֹךְ
 הַמֶּלֶח:

ג אין אוֹכְלִין אֵיזוּב יוֹן בְּשַׁבָּת · לְפִי שֶׁאֵינּוּ מֵאֲכָל בְּרִיאִים ·
 אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֵזֶר · וְשׁוֹתָה אָבוֹב רוֹעָה · כָּל
 הָאוֹכְלִין אוֹכֵל אָדָם לְרַפּוּאָה וְכָל הַמְשַׁקֵּין שׁוֹתָה · חוּץ
 מִמִּי דְקָלִים · וְכוּס עֶקְרִים · מִפְּנֵי שֶׁהֵן לִירוּקָה · אֲבָל
 שׁוֹתָה הוּא מִי דְקָלִים לְצִמָּאוֹ · וְסוֹךְ שֶׁמֶן עֶקְרִין שֵׁלָא
 לְרַפּוּאָה:

ד הַחוֹשֵׁשׁ בְּשָׁנָיו · לֹא יִגְמַע בָּהֶן אֶת הַחֶמֶץ · אֲבָל מְטִיבֵל
 הוּא כְּדֶרֶכוֹ · וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא · הַחוֹשֵׁשׁ בְּמִתְנָיו · לֹא
 יְסוּדֵי יֵין וְחֶמֶץ · אֲבָל סוֹךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן · וְלֹא שֶׁמֶן וָרֹד ·
 בְּנֵי מַלְכִּים סָכִין שֶׁמֶן וָרֹד עַל מְכוּתֵיהֶן · שֶׁכֵּן דְּרָכָם לְסוּד
 בַּחוּל · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִּים הֵם:

פרק טו

אלו קשרים שחייבין עליהן קשר הגמלין וקשר
הספגין וכשם שהוא חייב על קשורין כך הוא
חייב על התרין רבי מאיר אומר כל קשר שהוא יכול
להתירו באחת מידי אין חייבין עליו:

^ב יש לך קשרים שאין חייבין עליהן בקשר הגמלין
ובקשר הספגין קושרת אשה מפתח חלוקה וחוטי
סבכא ושל פסיקיא ורצועות מנעל וסנדל ונודות
יוזן ושמן וקדרה של בשר רבי אליעזר בן יעקב אומר
קושרין לפני הבהמה בשביל שלא תצא קושרין דלי
בפסיקיא אבל לא בחבל רבי יהודה מתיר כלל אמר
רבי יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו:

^ג מקפלין את הכלים אפילו ארבעה וחמשה פעמים
ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת אבל לא משבת
למוצאי שבת רבי ישמעאל אומר מקפלין את הכלים
ומציעין את המטות מיום הכפורים לשבת וחלבי שבת
קרבין ביום הכפורים (אבל לא של יום הכפורים
בשבת) רבי עקיבא אומר לא של שבת קרבין ביום
הכפורים ולא של יום הכפורים קרבין בשבת:

פרק טז

כָּל כְּתָבֵי הַקֹּדֶשׁ · מִצִּילִין אוֹתָן מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה · בֵּין
שְׁקוֹרִין בָּהֶן · וּבֵין שְׂאִין קוֹרִין בָּהֶן · וְאֵף עַל פִּי
שְׁכֵתוּבִים בְּכָל לָשׁוֹן טְעוּנִים גְּנִיזָה · וּמִפְּנֵי מָה אֵין קוֹרִין
בָּהֶם · מִפְּנֵי בִטּוֹל בֵּית הַמִּדְרָשׁ · מִצִּילִין תִּיק הַסֵּפֶר
עִם הַסֵּפֶר · וְתִיק הַתַּפְּלִין עִם הַתַּפְּלִין · וְאֵף עַל פִּי
שֵׁישׁ בְּתוֹכָן מַעוֹת · וְלִהְיוֹן מִצִּילִין אוֹתָן · לְמַבּוּי שְׂאִינוֹ
מִפְּלֹשׁ · בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר אֵף לְמִפְּלֹשׁ:

ב מִצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת · הָרְאוּי לְאָדָם לְאָדָם ·
הָרְאוּי לְבִהְמָה לְבִהְמָה · בִּיצֵד · נִפְלָה דְּלִיקָה בְּלִילֵי
שַׁבָּת · מִצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת · בְּשַׁחֲרִית מִצִּילִין מְזוֹן
שְׁתֵּי סְעוּדוֹת · בְּמִנְחָה מְזוֹן סְעוּדָה אַחַת · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
לְעוֹלָם מִצִּילִין מְזוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת:

ג מִצִּילִין סֵל מְלֵא כִּכְרוֹת · וְאֵף עַל פִּי שֵׁישׁ בּוֹ מֵאָה
סְעוּדוֹת · וְעֵגוּל שֶׁל דְּבִילָה · וְחִבִּית שֶׁל יִין · וְאוֹמֵר
לְאַחֲרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם · וְאִם הָיוּ פְּקָחִין · עוֹשִׂין
עִמּוֹ חֲשֹׁבֹן אַחֵר הַשַּׁבָּת · לְהִיכֹן מִצִּילִין אוֹתָן · לְחַצֵּר
הַמְּעוֹרֶבֶת · בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר אֵף לְשְׂאִינָה מְעוֹרֶבֶת:

ד וְלִשְׁם מוֹצִיא כָּל כְּלִי תִשְׁמִישׁוֹ · וְלוֹבֵשׁ כָּל מָה
שְׂיִכּוֹל לְלָבוֹשׁ · וְעוֹטֵף כָּל מָה שְׂיִכּוֹל לְעֵטוֹף · רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר שְׂמוֹנָה עָשָׂר כְּלִים · וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמוֹצִיא · וְאוֹמֵר
לְאַחֲרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ עִמִּי:

ה רבי שמעון בן גנס אומר פורסין עור של גדי על גבי שידה תיבה ומגדל שאחז בהן את האור מפני שהוא מחרף ועושין מחיצה בכל הכלים בין מלאים בין ריקנים בשביל שלא תעבור הדליקה רבי יוסי אוסר בכלי חרס חדשים מלאים מים לפי שאין יכולין לקבל את האור והן מתבקעין ומכבין את הדליקה:

י נכרי שבא לכבות אין אומרין לו כבה ואל תכבה מפני שאין שבתתו עליהן אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששבתתו עליהן:

י כופין קערה על גבי הנר בשביל שלא תאחוז בקורה ועל צואה של קטן ועל עקרב שלא תשודך אמר רבי יהודה מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר חוששני לו מחטאת:

ח נכרי שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מלא מים להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור עשה גוי כבש לירד בו יורד אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו באין בספינה ועשה גוי כבש לירד בו וירדו בו רבן גמליאל וזקנים:

יום ו

פרק יז

כָּל הַפְּלִים נִטְלִים בְּשַׁבָּת • וְדִלְתוּתֵיהֶן עִמָּהֶן • אֵף עַל
פִּי שְׁנַת פְּרָקוֹ בְּשַׁבָּת • שְׁאִינָן דּוּמִין לְדִלְתוֹת הַבֵּית •
לְפִי שְׁאִינָן מִן הַמוֹכֵן:

^א נִטְלָא אָדָם קֶרְנֶס לְפַצַּע בּוֹ אֶת הָאֲגוּזִים • וְקֶרְדּוֹם לְחִתוֹךְ
בּוֹ אֶת הַדְּבִילָה • מְגִירָה לְגִרּוֹר בָּהּ אֶת הַגְּבִינָה • מְגִרִיפָה
לְגִרּוֹף בָּהּ אֶת הַגְּרוּגְרוֹת • אֶת הַרְחַת וְאֶת הַמְזִלֵּג לְתֵת
עָלָיו (פֶּת) לְקַטֵּן • אֶת הַכּוֹשׁ וְאֶת הַכַּרְכַּר לְתַחֲבוֹ בּוֹ •
מַחַט שֶׁל יָד • לְטוֹל בּוֹ אֶת הַקּוֹץ • וְשֶׁל סְקָאִים לְפִתּוֹחַ
בּוֹ אֶת הַדִּלְתָּ:

^ב קָנָה שֶׁל זֵיתִים • אִם יֵשׁ קֶשֶׁר בְּרֵאשׁוֹ מִקְבֵּל טַמְאָה •
וְאִם לֹא אֵינוֹ מִקְבֵּל טַמְאָה • בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ נִטְלָא בְּשַׁבָּת:

^ד (רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר) כָּל הַפְּלִים נִטְלִין • חוּץ מִן הַמָּסַר
הַגָּדוֹל • וַיִּתֵּד שֶׁל מַחְרִישָׁה • כָּל הַפְּלִים נִטְלִין לְצוּרָךְ •
וְשֶׁלֹּא לְצוּרָךְ • רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר אֵין נִטְלִין אֶלָּא לְצוּרָךְ:

^ה כָּל הַפְּלִים הַנִּטְלִין בְּשַׁבָּת • שֶׁבִּרְיָהֶן נִטְלִין (עִמָּהֶן) •
וּבִלְבַד שִׁיהוּ עוֹשִׂין מַעֲיִן מְלֹאכָה • שֶׁבִּרְיָה עֲרֵבָה לְכִסּוֹת
בָּהֶן אֶת פִּי הַחֲבִית • שֶׁבִּרְיָה זְכוּכִית לְכִסּוֹת בָּהֶן אֶת
פִּי הַפֶּךָ • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר וּבִלְבַד שִׁיהוּ עוֹשִׂין מַעֲיִן

מִלֵּאכֶתָּן · שְׁבֵרֵי עֲרִיבָה לְצוּק לְתוֹכָן מִקֶּפֶה · וְשִׁבְרֵי
זְכוּכִית לְצוּק לְתוֹכָן שָׁמֶן:

^י הָאֵבֶן שֶׁבִּקְרוּיָהּ · אִם מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ וְאִינָה נּוֹפֶלֶת ·
מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ · וְאִם לֹא · אֵין מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ · זְמוּרָה שֶׁהִיא
קְשׁוּרָה בְּטַפִּיחַ · מִמֶּלֶאֲיִן בָּהּ בְּשִׁבְתָּ:

^י פָּקַק הַחֲלוֹן · רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בְּזֶמֶן שֶׁהוּא קָשׁוּר
וְתִלּוּי · פּוֹקֵקִין בּוֹ · וְאִם לֹא · אֵין פּוֹקֵקִין בּוֹ · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ פּוֹקֵקִין בּוֹ:

^ח כָּל כֶּסוּיֵי הַבָּלִים שֵׁשׁ לָהֶם בֵּית אַחִיזָה · נְטָלִים (עֲמָהֶן)
בְּשִׁבְתָּ · אָמַר רַבִּי יוֹסִי · בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּכֶסוּיֵי
הַקְּרָקְעוֹת · אֲבָל בְּכֶסוּיֵי הַבָּלִים · בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ · נְטָלִים
בְּשִׁבְתָּ:

פרק יח

מִפְּנֵין אֲפִילוֹ אַרְבַּע וְחֲמֵשׁ קוֹפּוֹת שֶׁל תָּבֵן וְשֶׁל
תְּבוּאָה · מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים · וּמִפְּנֵי בְטוּלַת בֵּית
הַמִּדְרָשׁ · אֲבָל לֹא אֶת הָאוֹצָר · מִפְּנֵין תְּרוּמָה טְהוֹרָה ·
וּדְמָאִי · וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי
וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ · וְהַתְּרֻמוֹס הַיָּבֵשׁ · מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֲכָל
לְעִנְיִים · אֲבָל לֹא אֶת הַטָּבֵל · וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן
שֶׁלֹא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ · וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹא

נִפְדּוּ • וְלֹא אֶת הַלּוֹף • וְלֹא אֶת הַחֲרָדֵל • רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל מֵתִיר בַּלּוֹף מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֵכֶל עוֹרְבִין:

ב חֲבִילֵי קֶשׁ • וְחֲבִילֵי עֵצִים • וְחֲבִילֵי זֶרְדִּים • אִם הִתְקִינּוּ
לְמֵאֵכֶל בְּהֵמָה • מְטִלְטִלִין אוֹתָן • וְאִם לָאוּ • אֵין מְטִלְטִלִין
אוֹתָן • כּוּפִין אֶת הַסֵּל לִפְנֵי הָאֶפְרוּחִים • כְּדֵי שִׁיעֲלוּ
וַיֵּרְדּוּ • תִּרְנַגְּלוּת שְׁבַרְחָה • דּוֹחִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּכָּנַס •
מְדַדִּין עֲגָלִין וְסִיחִין (בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים) • אִשָּׁה מְדַדָּה אֶת
בָּנָהּ • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי • בְּזֶמֶן שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶחָד
וּמְנִיחַ אֶחָד • אֲבָל אִם הָיָה גּוֹרֵר אֲסוּר:

ג אֵין מִלְּדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב • אֲבָל מִסַּעֲדִין •
וּמִלְּדִין אֶת הָאִשָּׁה בְּשַׁבָּת • וְקוֹרִין לָהּ חֲכָמָה מִמָּקוֹם
לְמָקוֹם • וּמַחֲלִלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת • וְקוֹשְׁרִין אֶת
הַטְּבוֹר • רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֵף חוֹתְכִין • וְכָל צָרְכֵי מִלָּה
עוֹשִׂין בְּשַׁבָּת:

פרק יט

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת.
מביאו בשבת מגלה. ובסכנה מכסהו על פי
עדים. ועוד אמר רבי אליעזר כורתים עצים לעשות
פחמין לעשות (כלי) ברזל. כלל אמר רבי עקיבא כל
מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת. אינה דוחה את
השבת. ושאי אפשר לעשותה מערב שבת. דוחה את
השבת:

ב עושין כל צרכי מילה בשבת מוחלין. ופורעין.
ומוצצין. ונותנין עליה איספליגית וכמון. אם לא שחק
מערב שבת. לועס בשניו ונותן. אם לא טרף יין ושמן
מערב שבת. ינתן זה בעצמו. וזה בעצמו. ואין עושין
לה חלוק לכתחלה. אבל כורד עליה סמרטוט. אם לא
התקין מערב שבת. כורד על אצבעו ומביא. ואפילו
מחצר אחרת:

ג מרחיצין את הקטן בין לפני המילה ובין לאחר
המילה. ומזלפין עליו ביד. אבל לא בכלי. רבי אלעזר
בן עזריה אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל
להיות בשבת. שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם
בואבים. ספק ואנדרוגינוס אין מחללין עליו את
השבת. ורבי יהודה מתיר באנדרוגינוס:

ד' מי שֶהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי תִינוּקוֹת · אֶחָד לָמוֹל אַחֵר הַשַּׁבָּת
וְאֶחָד לָמוֹל בַּשַּׁבָּת · וְשִׁכַּח וּמָל אֶת שֵׁל אַחֵר הַשַּׁבָּת
בַּשַּׁבָּת חַיִּיב · אֶחָד לָמוֹל בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְאֶחָד לָמוֹל
בַּשַּׁבָּת · וְשִׁכַּח וּמָל אֶת שֵׁל עֶרֶב שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת · רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּיב חֲטָאֵת · וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר:

ה' קָטָן נִמּוֹל לְשִׁמּוֹנָה · וּלְתִשְׁעָה · וּלְעֶשְׂרָה · וּלְאַחַד
עָשָׂר · וּלְשָׁנִים עָשָׂר · לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר · הָא בִּיצֵד
כְּדַרְבּוֹ · לְשִׁמּוֹנָה · נוֹלָד לְבֵין הַשְּׁמֻשׁוֹת נִמּוֹל לְתִשְׁעָה ·
בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת שֵׁל עֶרֶב שַׁבָּת נִמּוֹל לְעֶשְׂרָה · יוֹם טוֹב
לְאַחֵר הַשַּׁבָּת · נִמּוֹל לְאַחַד עָשָׂר · שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים
שֵׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה · נִמּוֹל לְשָׁנִים עָשָׂר · קָטָן הַחוּלָה · אֵין
מוֹהֲלִין אוֹתוֹ עַד שְׁיִבְרִיא:

ו' אֵלּוּ הֵן צִיצִין הַמְּעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה · בְּשָׂר הַחוּפָּה אֶת
רוֹב הָעֶטְרָה · וְאֵינוֹ אוֹכֵל בְּתִרּוּמָה · וְאִם הָיָה בֶּעַל בְּשָׂר
מִתְקֵנוֹ מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵין · מָל וְלֹא פָרַע אֶת הַמִּילָה ·
בְּאֵלּוֹ לֹא מָל:

פרק כ

רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת ביום טוב ·
ונותנין לתלויה בשבת · וחכמים אומרים אין תולין
את המשמרת ביום טוב · ואין נותנין לתלויה בשבת ·
אבל נותנין לתלויה ביום טוב:

ב נותנין מים על גבי שמרים בשביל שיצלו · ומצננין את
היין בסודרין · ובכפיפה מצרית · ונותנין ביצה במסנגת
של חרדל · ועושין אנומלין בשבת · רבי יהודה אומר
בשבת בכוס · ביום טוב בלגין · ובמועד בתבית · רבי
צדוק אומר הכל לפי האורחין:

ג אין שורין את החלתית בפושרין · אבל נותן לתוך
החמץ · ואין שורין את הפרשינין ולא שפין אותן אבל
נותן לתוך הכברה · או לתוך הפלכלה · אין פושרין
את התבן בכברה · ולא יתננו על גבי מקום גבוה ·
בשביל שירד המוז · אבל נוטל הוא בכברה · ונותן לתוך
האבוס:

ד גורפין מלפני הפטם · ומסלקין לצדדין מפני הרעי ·
דברי רבי דוסא · וחכמים אוסרים · נוטלין מלפני בהמה
זו · ונותנין לפני בהמה זו בשבת:

ה הקש שעל גבי המטה לא ינענענו בידו · אבל מנענעו
בגופו · ואם היה מאכל בהמה · או שהיה עליו כר · או

סָדִין · מְנַעְנְעוּ בִידּוֹ · מַכְבֵּשׁ שֶׁל בַּעֲלֵי בָתִּים · מַתִּירִין ·
אָבֵל לֹא כּוֹבְשִׁין · וְשֶׁל כּוֹבְשִׁין לֹא יָגַע בּוֹ · רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אִם הָיָה מוֹתֵר מֵעֶרֶב שָׁבַת · מַתִּיר אֶת כָּלֹ
וְשׁוֹמְטוֹ:

פרק כא

נוֹטֵל אָדָם אֶת בָּנוֹ וְהָאָבֶן בִּידּוֹ · וְכֹלְכֶלָה וְהָאָבֶן
בְּתוֹכָהּ וּמְטִלְטִלִין תְּרוּמָה טִמְאָה עִם הַטְּהוֹרָה
וְעִם הַחוֹלִין · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶף מֵעֲלִין אֶת הַמִּדְמַע
בְּאַחַד וּמֵאָה:

^א הָאָבֶן שֶׁעַל פִּי הַחֲבִית · מְטָה עַל צִדָּהּ וְהִיא נּוֹפֶלֶת ·
הָיְתָה בֵּין הַחֲבִיּוֹת · מַגְבִּיהָּהּ וּמְטָה עַל צִדָּהּ · וְהִיא
נּוֹפֶלֶת · מַעוֹת שֶׁעַל הַכֶּר · נוֹעַר אֶת הַכֶּר · וְהֵן נּוֹפְלוֹת ·
הָיְתָה עָלָיו לְשִׁלְשֶׁת · מְקַנְחוֹ בְּסִמְרִטוֹ · הָיְתָה שֶׁל
עוֹר · נוֹתֵנִין עָלֶיהָ מִים עַד שֶׁתִּכְלָה:

^ב בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מַגְבִּיהִין מִן הַשְּׁלֶחֶן עֲצָמוֹת
וְקִלְפִין · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים נוֹטֵל אֶת הַטְּבֵלָא כְּלָה
וּמְנַעְרָה · מַעֲבִירִין מֵעַל הַשְּׁלֶחֶן פִּירוּרִין פְּחוֹת מְכֻזֹּת ·
וְשַׁעַר שֶׁל אֶפּוֹנִים · וְשַׁעַר עֲדָשִׁים · מַפְנִי שֶׁהוּא מֵאָכֵל
בְּהֶמָּה · סָפּוֹג אִם יֵשׁ לוֹ עוֹר בֵּית אֲחִיזָּה · מְקַנְחִין בּוֹ ·
וְאִם לֹאֹ אֵין מְקַנְחִין בּוֹ · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים בֵּין כֶּךָ וּבֵין
כֶּךָ נֹטֵל בְּשָׁבַת · וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טוּמְאָה:

פרק כב

חֲבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה • מְצִילִין הֵימָנָה מִזֶּזֶן שֶׁלֹּשׁ סְעוּדוֹת
 וְאוֹמֵר לְאַחֵרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם • וּבִלְבָד שֶׁלֹּא
 יִסְפּוּג • אֵין סוֹחֲטִין אֶת הַפִּירוֹת לְהוֹצִיא מֵהֶן מִשְׁקִין •
 וְאִם יֵצְאוּ מִעֲצָמָן אֲסוּרִים • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם
 לְאוֹכְלִים • הֵיוּצָא מֵהֶן מוֹתֵר • וְאִם לְמִשְׁקִין • הֵיוּצָא מֵהֶן
 אֲסוּר • חֲלוֹת דְּבֶשׁ שֶׁרֶסֶקָן מִעֶרֶב שַׁבָּת • וַיֵּצְאוּ מִעֲצָמָן
 אֲסוּרִים • וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר:

ב כָּל שֶׁבֶא בְּחֻמֵּין מִעֶרֶב שַׁבָּת • שׁוֹרִים אוֹתוֹ בְּחֻמֵּין
 בְּשַׁבָּת • וְכָל שֶׁלֹּא בָּא בְּחֻמֵּין מִעֶרֶב שַׁבָּת • מִדִּיחִין
 אוֹתוֹ בְּחֻמֵּין בְּשַׁבָּת • חוּץ מִן הַמְּלִיחַ הַיָּשָׁן (וְדָגִים
 מְלוּחִים קֹטְנִים) • וְקוּלִיס הָאֶסְפָּנִין שֶׁהִדְחָתָן זֶה הִיא גִּמְרָה
 מְלֹאכְתָּן:

ג שׁוֹבֵר אָדָם אֶת הַחֲבִית • לְאַכּוֹל הֵימָנָה גְרוּגְרוֹת •
 וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת כָּלִי • וְאֵין נֹזְקִים מְגוּפָה שֶׁל
 חֲבִית דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה • וְחֻכָּמִים מַתִּירִין • וְלֹא יִקְבְּנָהּ
 מִצָּדָה • וְאִם הִיָּתָה נְקוּבָה • לֹא יִתֵּן עָלֶיהָ שַׁעוּה • מִפְּנֵי
 שֶׁהוּא מְמַרְח • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנֵי רַבִּין יוֹחָנָן
 בֶּן זִכְאִי בְּעֶרֶב • וְאָמַר חוֹשֵׁשְׁנִי לוֹ מִחֻטָּאֵת:

ד נֹתֵנִין תְּבִשִׁיל לְתוֹךְ הַבּוֹר • בְּשִׁבִּיל שִׁיָּהָא שְׁמור • וְאֶת
 הַמֵּים הַיָּפִים בָּרְעִים • בְּשִׁבִּיל שִׁיָּצְנוּ • וְאֶת הַצּוּנִין בְּחֻמָּה •
 בְּשִׁבִּיל שִׁיַּחֲמוּ • מִי שֶׁנִּשְׁרָו כָּלָיו בְּדֶרֶךְ בָּמִים • מִהֵלֶךְ בְּהֵן

וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ · הִגִּיעַ לְחֹצֵר הַחִיצוֹנָה · שׁוֹטְחַן בַּחֲמָה אָבֵל
לֹא כִנְגַד הָעָם:

ה' הָרוֹחֵץ בְּמִי מַעְרָה · וּבְמִי טְבִירָא · וְנִסְתַּפֵּג אֶפִּילוּ
בְּעֶשֶׂר אֲלַנְטִיאוֹת · לֹא יִבְיִאם בִּידּוֹ · אָבֵל עֲשָׂרָה בְּנֵי
אָדָם מִסְתַּפְּגִין בְּאֲלַנְטִית אַחַת · פְּנִיָּהֶם יְדִיָּהֶם וְרַגְלֵיהֶם ·
וּמִבִּיאִין אוֹתָן בִּידּוֹ:

י' סָכִין וּמִמְשֻׁמְשִׁין (בְּבְנֵי מַעִים) אָבֵל לֹא מִתְעַמְלִים
וְלֹא מִתְגַּרְדִּין · אֵין יוֹרְדִים לְקוֹרְדִימָה · וְאֵין עוֹשִׂין
אֶפִיקִטוּזִין · וְאֵין מַעֲצִבִין אֶת הַקֶּטֶן · וְאֵין מַחֲזִירִים אֶת
הַשֶּׁבֶר · מִי שֶׁנִּפְרָקָה יְדוֹ אוֹ רַגְלוֹ · לֹא יִטְרַפֵּם בְּצוּנָן ·
אָבֵל רוֹחֵץ הוּא כְּדֶרְכוֹ · וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא:

פרק כג

שׁוֹאֵל אָדָם מִחֲבִירוֹ · כִּדֵּי יֵין וְכִדֵּי שֶׁמֶן · וּבִלְבָד שְׁלֹא
יֹאמַר לוֹ הַלְוִינִי · וְכֵן הָאִשָּׁה מִחֲבֶרְתָּה כְּכָרוֹת ·
וְאִם אֵינוּ מֵאֲמִינוּ · מֵנִיחַ טָלִיתוֹ אֶצְלוֹ · וְעוֹשָׂה עִמּוֹ
חֻשְׁבוֹן לְאַחַר שַׁבָּת · וְכֵן עָרֵב פֶּסַח בִּירוּשָׁלַיִם שְׁחָל
לְהִיּוֹת בַּשַּׁבָּת · מֵנִיחַ טָלִיתוֹ אֶצְלוֹ · וְנוֹטֵל אֶת פֶּסָחוֹ
וְעוֹשָׂה עִמּוֹ חֻשְׁבוֹן לְאַחַר יוֹם טוֹב:

ב' מוֹנֶה אָדָם אֶת אוֹרְחָיו · וְאֶת פְּרַפְרוֹתָיו מִפִּיו · אָבֵל לֹא
מִן הַכֶּתֶב · וּמִפִּיס עִם בְּנָיו וְעִם בְּנֵי בֵיתוֹ עַל הַשְּׁלָחַן ·
וּבִלְבָד שְׁלֹא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת מְנָה גְדוֹלָה כִּנְגַד קִטְנָה ·

משום קביא · ומטילין חלשים על הקדשים ביום טוב ·
אבל לא על המנות:

^ג לא ישכור (אדם) פועלים בשבת · ולא יאמר אדם
לחבירו לשכור לו פועלים · אין מחשיבין על התחום
לשכור פועלים · ולהביא פירות · אבל מחשיך הוא
לשמור · ומביא פירות בידו · כלל אמר אבא שאול כל
שאני זכאי באמירתו · רשאי אני להחשיך עליו:

^ד מחשיבין על התחום לפקח על עסקי כלה · ועל עסקי
המת · להביא לו ארון ותכריכין · גוי שהביא חלילין
בשבת · לא יספוד בהן ישראל · אלא אם כן באו ממקום
קרוב · עשו לו ארון וחרפו לו קבר · יקבר בו ישראל ·
ואם בשביל ישראל · לא יקבר בו עולמית:

^ה עושין כל צרכי המת · סכין ומדיחין אותו · ובלבד שלא
יזיזו בו אבר · שזמטין את הכר מתחתיו · ומטילין אותו
על החול בשביל שימתין · קושרין את הלחי · לא שיעלה
אלא שלא יוסיף · וכן קורה שנשברה · סומכין אותה
בספסל · או בארוכות המטה · לא שתעלה · אלא שלא
תוסיף · אין מאמצין את המת בשבת · ולא בחול עם
יציאת נפש · והמאמץ עם יציאת הנפש · הרי זה שופך
דמים:

פרק כד

מִי שֶׁהֵחֵשִׁיד לֹו בְּדֶרֶךְ · נוֹתֵן כִּיסוֹ לְנִכְרִי · וְאִם אֵין עֲמֹ
נִכְרִי מְנִיחוֹ עַל הַחֲמוֹר · הִגִּיעַ לְחֹצֵר הַחִיצוֹנָה · נוֹטֵל
אֶת הַכֶּלִים הַנֹּטְלִין בְּשַׁבָּת · וְשֹׂאִינָן נֹטְלִין בְּשַׁבָּת · מִתִּיר
אֶת הַחֲבָלִים וְהַשָּׂקִים נוֹפְלִין מֵאֲלֵיהֶן:

בִּמְתִירִין פָּקִיעֵי עָמִיר לִפְנֵי בְּהֵמָה · וּמִפְסָפְסִין אֶת
הַכִּיפִין · אֲבָל לֹא אֶת הַזִּירִין · אֵין מְרַסְקִין לֹא אֶת
הַשַּׁחַת · וְלֹא אֶת הַחֲרוּבִין · לִפְנֵי בְּהֵמָה בֵּין דָּקָה וּבֵין
גָּסָה · רַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר בְּחֲרוּבִין לְדָקָה:

גִּ' אֵין אוֹבְסִין אֶת הַגָּמֶל · וְלֹא דוֹרְסִין · אֲבָל מַלְעִיטִין · וְאֵין
מְמָרִים הָעֹגְלִין אֲבָל מַלְעִיטִין · וּמַהֲלֻקְטִין לְתִרְנֻגּוּלִים ·
וְנוֹתְנִים מִים לְמוֹרָסָן · אֲבָל לֹא גוֹבְלִים · וְאֵין נוֹתְנִין מִים
לִפְנֵי דְבוּרִים · וְלִפְנֵי יוֹנִים שֶׁבְּשׂוֹבֵד · אֲבָל נוֹתְנִין לִפְנֵי
אוֹזוֹן וְתִרְנֻגּוּלִים · וְלִפְנֵי יוֹנֵי הַרְדִּיסִיּוֹת:

ד' מַחֲתִכִּין אֶת הַדְּלוֹעִין לִפְנֵי הַבְּהֵמָה · וְאֶת הַנִּבְלָה לִפְנֵי
הַכֶּלָּבִים · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם לֹא הִיָּתָה נְבִילָה מֵעֶרֶב
שַׁבָּת · אֲסוּרָה · לְפִי שֶׁאֵינָה מִן הַמוֹכָן:

ה' מִפִּירִין גְּדָרִים בְּשַׁבָּת · וְנִשְׂאָלִין לְגְדָרִים שֶׁהֵן לְצוֹרֵךְ
הַשַּׁבָּת · וּפּוֹקְקִים אֶת הַמָּאוֹר · וּמוֹדְדִין אֶת הַמַּטְלִית ·
וְאֶת הַמְּקוֹה · וּמַעֲשֶׂה בִימֵי אָבִיו שֶׁל רַבִּי צְדוֹק · וּבִימֵי
אָבִא שָׂאוֹל בֶּן בִּטְנִית · שֶׁפָּקְדוּ אֶת הַמָּאוֹר בְּטָפִיחַ ·

וְקִשְׁרוּ אֶת הַמְּקִידָה בְּגָמִי • לִידַע • אִם יֵשׁ בְּגִיגִית פּוֹתֵחַ
טֶפֶח אִם לֹא • וּמַדְבְּרֵיהֶם לְמַדְנוּ • שְׁפוּקְקִין • וּמוֹדְדִין •
וְקוֹשְׁרֵין בְּשַׁבָּת: סליק

מסכת ערובין

פרק א

מבוי שהוא גבוה · למעלה מעשרים אמה ימנעט · רבי יהודה אומר אינו צריך · והרחב מעשר אמות ימנעט · ואם יש לו צורת פתח · אף על פי שהוא רחב מעשר אמות אין צריך למנעט:

ב הכשר מבוי · בית שמאי אומרים לחי וקורה · ובית הלל אומרים לחי או קורה · רבי אליעזר אומר לחיין · משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא · לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מבוי שהוא פחות מארבע אמות · שהוא נתר או בלחי או בקורה · על מה נחלקו · על רחב מארבע אמות ועד עשר · שבית שמאי אומרים לחי וקורה · ובית הלל אומרים או לחי או קורה · אמר רבי עקיבא על זה ועל זה נחלקו:

ג הקורה שאמרו רחבה כדי לקבל אריח · ואריח חצי לבנה של שלשה טפחים · דיה לקורה שתהא רחבה טפח · כדי לקבל אריח לארבו:

ד רחבה כדי לקבל אריח ובריאה כדי לקבל אריח · רבי יהודה אומר רחבה אף על פי שאינה בריאה:

ה היתה של קש או של קנים · רואין אותה כאלו היא של מתכת · עקומה · רואין אותה כאלו היא פשוטה ·

עגולה · רואין אותה כאלו היא מרבעת · כל שיש
בהקיפו שלשה טפחים · יש בו רוחב טפח:

י לחיין שאמרו · גבהן עשרה טפחים · ורחבן ועבין כל
שהוא · רבי יוסי אומר רחבן שלשה טפחים:

יז בכל עושין לחיין · אפילו בדבר שיש בו רוח חיים ·
ורבי יוסי אסור · ומטמא משום גלל · ורבי מאיר מטהר ·
וכותבין עליו גטי נשים · ורבי יוסי הגלילי פוסל:

יח שיירה שחנתה בבקעה והקיפונה בכלי בהמה ·
מטלטלין בתוכה · ובלבד שיהא גדר גבוה עשרה
טפחים · ולא יהו פרצות יתרות על הבנין · כל פרצה
שהיא כעשר אמות מתרת · מפני שהיא כפתח · יתר
מכאן אסור:

ט מקיפין שלשה חבליים זה למעלה מזה · וזה למעלה
מזה · ובלבד שלא יהא בין חבל לחבירו שלשה טפחים ·
שיעור חבליים ועובין יתר על טפח · כדי שיהא הכל
עשרה טפחים:

· מקיפין בקנים ובלבד שלא יהא בין קנה לחבירו
שלשה טפחים · בשׁיירא דברו · דברי רבי יהודה ·
וחכמים אומרים לא דברו בשׁיירא אלא בהווה · כל
מחיצה שאינה של שתי ושל ערב אינה מחיצה ·
דברי רבי יוסי בר יהודה · וחכמים אומרים משני

דְּבָרִים · אַרְבָּעָה דְּבָרִים פָּטְרוּ בַּמַּחֲנֶה · מִבִּיאִין עֲצִים
מִכָּל מָקוֹם · וּפְטוּרִים מִרְחִיצַת יָדִים · וּמִדְּמָאִי · וּמִלְעָרֵב:

פרק ב

עוֹשִׂין פְּסִין לִבְיָרְאוֹת · אַרְבָּעָה דְּיוֹמְדִין נִרְאִין כְּשִׁמְנָה ·
דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר שְׁמֶנֶה נִרְאִין
כְּשֵׁנִים עָשׂוֹר · אַרְבָּעָה דְּיוֹמְדִין · וְאַרְבָּעָה פְּשׁוּטִים · גָּבֵהֶן
עֲשָׂרָה טַפְחִים · וְרַחְבֵּן שֵׁשֶׁה · וְעֵבֶין כָּל שֶׁהוּא · וּבִינֵיהֶן
כַּמֶּלֶא שְׁתֵּי רִבְקוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ בָּקָר דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שֶׁל אַרְבַּע אַרְבַּע · קְשׁוּרוֹת וְלֹא
מוֹתְרוֹת · אַחַת נִכְנָסֶת וְאַחַת יוֹצֵאָה:

^ב מוֹתֵר לְהַקְרִיב לִבְאֵר · וּבִלְבָד שֶׁתִּהְיֶה פָּרָה רֹאשָׁה וְרֵבָה
בְּפָנִים וְשׁוֹתָה · מוֹתֵר לְהִרְחִיק כָּל שֶׁהוּא · וּבִלְבָד שִׁירְבָה
בַּפֶּסֶין:

^ג רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד בֵּית סֵאתִים · אָמְרוּ לוֹ לֹא אָמְרוּ
בֵּית סֵאתִים · אֵלֹא לִגְנָה וְלִקְרָפִי · אֲבָל אִם הָיָה דִּיר · אוֹ
סֹהַר · אוֹ מִקְצָה · אוֹ חֶצֶר · אָפִילוּ בֵּית חֲמֶשֶׁת כּוֹרִין ·
אָפִילוּ בֵּית עֲשָׂרָה כּוֹרִין מוֹתֵר · וּמוֹתֵר לְהִרְחִיק כָּל
שֶׁהוּא · וּבִלְבָד שִׁירְבָה בַּפֶּסֶין:

^ד רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הָיְתָה דֶּרֶךְ (הָרֵבִים) מִפְּסִיקְתָּן ·
יִסְלְקֶנָה לְצִדְדִין · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ צָרִיד · אֶחָד
בוֹר הָרֵבִים וּבְאֵר הָרֵבִים · וּבְאֵר הַיָּחִיד · עוֹשִׂין לָהֶן

פֶּסֶין · אָבֵל לְבוֹר הַיְחִיד עוֹשִׁין לוֹ מַחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה
טַפְּחִים · דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא · רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵא אוֹמֵר
אֵין עוֹשִׁין פֶּסֶין אֶלָּא לְבֵאֵר הָרַבִּים בְּלֶבֶד · וְלִשְׂאֵר עוֹשִׁין
חֲגוּרָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְּחִים:

ה' וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵא · הִגְנָה וְהִקְרַפָּה שֶׁהִיא
שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · עַל שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · מִקְּפֹת
גֹּדֶר גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְּחִים · מְטִלְטֵל בְּתוֹכָהּ · וּבִלְבֶּד
שֵׁישׁ בָּהּ שׁוֹמֵרָה אוֹ בֵּית דִּירָה אוֹ שְׂתֵּהָא סְמוּכָה
לְעִיר · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֶפִּילוּ אֵין בָּהּ אֶלָּא בּוֹר וְשִׁיחַ
וּמַעְרָה · מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֶפִּילוּ אֵין
בָּהּ אֶחָד מִכָּל אֵלוּ מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · וּבִלְבֶּד שֶׁהִיא בָּהּ
שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · עַל שִׁבְעִים אַמָּה וְשִׁרְיִים · רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם הָיְתָה אֲרָכָה יֵתֵר עַל רַחֲבָהּ אֶפִּילוּ
אַמָּה אַחַת · אֵין מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֶפִּילוּ
אֲרָכָה פִּי שָׁנִים בְּרַחֲבָהּ מְטִלְטֵלִין בְּתוֹכָהּ:

י' אָמַר רַבִּי אֱלֵעָאִי שְׁמַעְתִּי מִרַבִּי אֱלִיעֶזֶר · אֶפִּילוּ הִיא
כְּבֵית כּוֹר · וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ אֲנָשִׁי חֲצֵר שֶׁשָּׂכַח אֶחָד
מֵהֶן · וְלֹא עִירַב · בֵּיתוֹ אֲסוּר מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ ·
אָבֵל לָהֶם מוֹתֵר · וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ שִׁיּוּצָאִין בְּעַקְרָבָנִין
בְּפֶסֶח · וְחִזְרָתִי עַל כָּל תַּלְמִידָיו וּבִקְשָׁתִי לִי חֵבֶר וְלֹא
מָצָאתִי:

פרק ג

בבבֿל מְעַרְבִין ומשִׁתְּתִפִּין • חוץ מן הַמֵּים ומן הַמֶּלֶח •
 וְהַכֹּל נֶקַח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר חוץ מן הַמֵּים ומן הַמֶּלֶח •
 הַנּוֹדֵר מִן הַמְּזוֹן • מוֹתֵר בְּמֶלֶח וּבַמֵּים • מְעַרְבִין לְנֹזֵר בֵּינָן
 וּלְיִשְׂרָאֵל בְּתְרוּמָה • סוּמְכוֹס אוֹמֵר בַּחוּלִין • וְלִכְהֵן בְּבֵית
 הַפָּרֶס • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֲפִילוּ בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת • מִפְּנֵי
 שֵׁיכּוֹל לִילֵךְ לַחוּץ וּלְאָכּוֹל:

^ב מְעַרְבִין בְּדִמְאֵי • וּבַמַּעֲשֵׂר רֹאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ •
 וּבַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ • וְהַכֹּהֲנִים בַּחֲלָה
 (וּבְתְרוּמָה) • אָבֵל לֹא בִטְבֵּל • וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר רֹאשׁוֹן שֶׁלֹּא
 נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ • וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ •
 הַשּׁוֹלֵחַ עִירוּבוֹ בֵּיד חֹרֵשׁ שׁוֹטָה וְקָטָן • וּבֵיד מִי שְׁאִינוֹ
 מוֹדֶה בְּעִירוּב • אֵינוֹ עִירוּב • וְאִם אָמַר לְאַחַד לְקַבֵּלוֹ
 מִמֶּנּוּ • הֲרִי זֶה עִירוּב:

^ג נִתְּנוּ בְּאֵילָן לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים • אֵין עִירוּבוֹ
 עִירוּב • לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים עִירוּבוֹ עִירוּב • נִתְּנוּ
 בְּבוֹר אֲפִילוּ עֶמּוֹק מֵאָה אַמָּה • עִירוּבוֹ עִירוּב • נִתְּנוּ
 בְּרֹאשׁ הַקֶּנֶה אוֹ בְּרֹאשׁ הַקֶּנֶדֶס • בְּזֶמֶן שֶׁהוּא תְּלוּשׁ
 וְנִעוּץ • אֲפִילוּ גְבוּהָה מֵאָה אַמָּה • הֲרִי זֶה עִירוּב • נִתְּנוּ
 בַּמַּגְדָּל וְנִעַל בְּפָנָיו • וְאָבַד הַמַּפְתָּח • הֲרִי זֶה עִירוּב •
 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהַמַּפְתָּח בְּמִקְוָמוֹ אֵינוֹ
 עִירוּב:

ד נִתְגַּלְגַּל חוץ לַתְּחוּם · וְנִפְּל עָלָיו גֵּל · אוּ נִשְׂרַף · אוּ תְרוּמָה וְנִטְמָאָה · מִבְּעוֹד יוֹם · אִינוּ עִירוּב · מִשְׁחָשִׁיכָה · הָרִי זֶה עִירוּב · אִם סָפֵק · רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמְרִים הָרִי זֶה חֹמֶר גָּמֵל · רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים סָפֵק עִירוּב כָּשֵׁר · אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֲבִטּוּלְמוֹס הָעִיד מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה זִקְנִים עַל סָפֵק עִירוּב שְׁכָשֵׁר:

ה מתנה אדם על ערובו ואומר · אם באו גוים מן המזרח · עירובי למערב · מן המערב · עירובי למזרח · אם באו מכאן ומכאן למקום שארצה אלך · לא באו לא מכאן ולא מכאן · הריני כבני עירי · אם בא חכם מן המזרח · עירובי למזרח · מן המערב · עירובי למערב · בא מכאן ומכאן למקום שארצה אלך · לא מכאן ולא מכאן הריני כבני עירי · רבי יהודה אומר אם היה אחד מהן רבו · ילך אצל רבו · ואם היו שניהם רבותיו למקום שירצה ילך:

ו רבי אליעזר אומר יום טוב הסמוך לשבת · בין מלפניה ובין מלאחריה · מערב אדם שני ערובין ואומר · ערובי הראשון למזרח והשני למערב · הראשון למערב והשני למזרח · עירובי הראשון · והשני כבני עירי · עירובי השני · והראשון כבני עירי · וחכמים אומרים מערב לרוח אחת או אינו מערב כל עקר · או מערב לשני ימים · או אינו מערב כל עקר · כיצד יעשה מוליכו בראשון ומחשיך עליו ונוטלו · ובא לו בשני · מחשיך

עָלִיו וְאוֹכְלוֹ . וְנִמְצָא מִשְׁתַּכֵּר בְּהִלְכָּתוֹ . וּמִשְׁתַּכֵּר
בְּעִירובוֹ . נֶאֱכַל בְּרֹאשׁוֹן . עִירוב לְרֹאשׁוֹן וְאִינוּ עִירוב
לְשָׁנִי . אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מוֹדִים אַתָּם לִי שֶׁהֵם שְׁתֵּי
קְדוּשׁוֹת:

י רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהִיא יָרָא שְׁמָא
תִּתְעַבֵּר . מְעַרְב אָדָם שְׁנֵי עֲרוּבִין . וְאָמַר עִירובִי
בְּרֹאשׁוֹן לְמִזְרַח . וּבִשְׁנֵי לְמַעְרָב . בְּרֹאשׁוֹן לְמַעְרָב .
וּבִשְׁנֵי לְמִזְרַח . עִירובִי בְּרֹאשׁוֹן . וּבִשְׁנֵי כַּבְּנֵי עִירִי .
עִירובִי בִשְׁנֵי וּבְרֹאשׁוֹן כַּבְּנֵי עִירִי . וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים:

ח וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִתְּנָה אָדָם עַל הַפְּלִלְיָהּ בְּיוֹם
טוֹב רֹאשׁוֹן וְאוֹכְלָה בִּשְׁנֵי . וְכֵן בִּיצָה שְׁנוּלָדָה בְּרֹאשׁוֹן .
תֶּאֱכַל בִּשְׁנֵי . וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים:

ט רַבִּי דוֹסָא בֶּן הֶרְפִּיָּס אָמַר הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתִּיבָה בְּיוֹם
טוֹב רֹאשׁוֹן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה . אָמַר הִחְלִיצְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֶת יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה . אִם הַיּוֹם אִם לְמַחֲרָה . וּלְמַחֲרָה
הוּא אָמַר . אִם הַיּוֹם אִם אֶמֶשׁ . וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים:

פרק ד

מִי שֶׁהוֹצִיאוּהוּ גֻּזִּים • או רוח רָעָה • אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע
 אַמּוֹת • הִחֲזִירוּהוּ • כָּאֵלּוּ לֹא יֵצֵא • הוֹלִיכוּהוּ לָעִיר
 אַחֲרֵת • נִתְּנוּהוּ בְּדִיר • אוּ בְּסֵהָר • רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמְרִים מִהֲלֵךְ אֶת כֻּלָּהּ • רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמְרִים אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת • מַעֲשֵׂה
 שְׁבָאוּ מִפְּרִנְדִּיסִים • וְהַפְּלִיגָה סְפִינָתָם בָּיִם • רַבֵּן גַּמְלִיאֵל
 וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הֵלְכוּ אֶת כֻּלָּהּ • רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי
 עֲקִיבָא לֹא זָזוּ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת • שָׁרְצוּ לְהַחֲמִיר עַל עֲצָמָן:

ב פַּעַם אַחַת לֹא נִכְנְסוּ לַנֶּמֶל עַד שֶׁחֲשִׁיכָה • אָמְרוּ לוֹ
 לְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל • מָה אָנוּ לִירֵד • אָמַר לָהֶן מִתְּרִים אַתֶּם •
 שֶׁכָּבֶר הָיִיתִי מִסְתַּכֵּל • וְהָיִינוּ בְּתוֹךְ הַתְּחוּם עַד שֶׁלֹּא
 חֲשִׁיכָה:

ג מִי שֶׁיֵּצֵא בְּרִשּׁוֹת • וְאָמְרוּ לוֹ כָּבֶר נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה • יֵשׁ לוֹ
 אֱלֹפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ • אִם הִיא בְּתוֹךְ הַתְּחוּם • כָּאֵילוּ
 לֹא יֵצֵא • שֶׁכָּל הַיּוֹצֵאִים לְהַצִּיל חוּזְרִין לְמִקּוֹמָן:

ד מִי שֶׁיֵּשֵׁב בְּדֶרֶךְ • וְעָמַד וְרָאָה וְהָרִי הוּא סְמוּךְ לָעִיר •
 (הוֹאִיל) וְלֹא הָיְתָה כּוֹנֵנָתוֹ לְכַד לֹא יִכָּנֵס • דְּבַרִּי רַבִּי
 מֵאִיר • וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר יִכָּנֵס • אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֵׂה
 הָיָה • וְנִכְנָס רַבִּי טְרַפּוֹן בְּלֹא מִתְּכוּיִן:

ה' מי שישן בדרך ולא ידע שחשיכה · יש לו אלפים אמה
לכל רוח · דברי רבי יוחנן בן נורי · וחכמים אומרים אין
לו אלא ארבע אמות · רבי אליעזר אומר והוא באמצען ·
רבי יהודה אומר לאיזה רוח שירצה ילך · ומודה רבי
יהודה שאם ברר לו שאינו יכול לחזור בו:

י' היו שנים מקצת אמותיו של זה בתוך אמותיו של זה ·
מביאין ואוכלין באמצע · ובלבד שלא יוציא זה מתוך
שלו · לתוך של חברו · היו שלשה · והאמצעי מבלע
ביניהן · הוא מותר עמהן · והם מותרין עמו · ושנים
החיצונים אסורין זה עם זה · אמר רבי שמעון למה הדבר
דומה לשלש חצרות הפתוחות זו לזו · ופתוחות לרשות
הרבים · עירבו שתיהן עם האמצעית היא מותרת עמהן
והם מותרות עמה · ושתיים החיצונות אסורות זו עם זו:

י' מי שבא בדרך וחשכה לו והיה מכיר אילן או גדר ·
ואמר שביתתי תחתיו · לא אמר כלום · שביתתי בעקרו
מהלך ממקום רגליו ועד עקרו אלפים אמה · ומעקרו
ועד ביתו אלפים אמה · נמצא מהלך משחשיכה ארבעת
אלפים אמה:

ה' אם אינו מכיר · או שאינו בקי בהלכה · ואמר שביתתי
במקומי · זכה לו מקומו אלפים אמה לכל רוח עגולות ·
דברי רבי חנינא בן אנטיגנוס · וחכמים אומרים מרבעות
כטבלא מרבעת · כדי שיהא נשכר את הזויות:

ט וזו היא שאמרו העני מערב ברגליו . אמר רבי מאיר
אנו אין לנו אלא עני . רבי יהודה אומר אחד עני
ואחד עשיר שלא אמרו מערבין בפת . אלא להקל על
העשיר . שלא יצא ויערב ברגליו:

· מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה . והחזירו חבירו .
הוא מותר לילך וכל בני העיר אסורין . דברי רבי יהודה .
רבי מאיר אומר כל שהוא יכול לערב ולא ערב . הרי זה
חמר גמל:

י"א מי שיצא חוץ לתחום אפילו אמה אחת . לא יכנס . רבי
אליעזר אומר שתיים יכנס . שלש לא יכנס . מי שהחשיך
(לו) חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס . רבי שמעון
אומר אפילו חמש עשרה אמות יכנס . שאין המשווחות
ממצין את המדות מפני הטועין:

פרק ה

כיצד מעבירין את הערים . בית נכנס בית יוצא . פגום
נכנס פגום יוצא . היו שם גדודיות גבוהות עשרה
טפחים . וגשרים ונפשות שיש בהן בית דירה . מוציאין
את המדה כנגדן . ועושין אותה כמין טבלא מרבעת .
כדי שיהא נשכר את הזויות:

ב גותגין קרפף לעיר דברי רבי מאיר . וחכמים אומרים
לא אמרו קרפף . אלא בין שתי עירות . אם יש לזו

שבעים אמה ושירים • ולזו שבעים אמה ושירים • עושה
קרפף לשתייהן • להיותן באחת:

ג וכן שלש כפרים המשלשין אם יש בין שנים
החיצונים מאה וארבעים ואחד ושליש • עשה אמצעי
את שלשתן • להיותן באחד:

ד אין מודדין אלא בחבל של חמשים אמה • לא פחות
ולא יותר • ולא ימודד אלא כנגד לבו • היה מודד והגיע
לגיא • או לגדר • מבליע וחוזר למדתו • הגיע להר •
מבליע וחוזר למדתו • ובלבד שלא יצא חוץ לתחום •
אם אינו יכול להבליע • בזו אמר רבי דוסתאי בר ינאי
משום רבי מאיר שמעתי שמקדירין בהרים:

ה אין מודדין אלא מן הממחה • רבה למקום אחד •
ומיעט למקום אחר • שומעין למקום שרבה • רבה אחד
ומיעט אחר • שומעין למרבה • אפילו עבד אפילו שפחה
נאמנים לומר עד כאן תחום שבת • שלא אמרו חכמים
את הדבר להחמיר אלא להקל:

ו עיר של יחיד ונעשית של רבים • מערבין את כלה •
ושל רבים ונעשית של יחיד • אין מערבין את כלה • אלא
אם בן עשה חוצה לה כעיר חדשה שביהודה שיש בה
חמשים דיוורים • דברי רבי יהודה • רבי שמעון אומר
שלש חצרות של שני בתים:

י מי שהיה במזרח ואמר לבנו ערב לי במערב · במערב ואמר לבנו ערב לי במזרח · אם יש הימנו ולביתו אלפים אמה ולעירובו יותר מכאן · מותר לביתו ואסור לערובו · לערובו אלפים אמה ולביתו יותר מכאן · אסור לביתו ומותר לערובו · הנותן את ערובו בעבורה של עיר · לא עשה ולא כלום · נתנו חוץ לתחום אפילו אמה אחת · מה שנשכר הוא מפסיד:

ח אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה · ואין אנשי עיר קטנה · מהלכין את כל עיר גדולה · כיצד · מי שהיה בעיר גדולה · ונתן את ערובו בעיר קטנה · בעיר קטנה ונתן את ערובו בעיר גדולה · מהלך את כלה · וחוצה לה אלפים אמה · רבי עקיבא אומר אין לו אלא ממקום ערובו אלפים אמה:

ט אמר להן רבי עקיבא · אי אתם מודים לי בנותן ערובו במערה · שאין לו ממקום ערובו · אלא אלפים אמה · אמרו לו · אימתי · בזמן שאין בה דיוירין · אבל יש בה דיוירין מהלך את כלה · וחוצה לה אלפים אמה · נמצא קל תזכה מעל גבה · ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה · שאפילו סוף מדתו כלה במערה:

פרק ו

הַדֵּר עִם נִכְרֵי בְּחֶצֶר • אוֹ עִם מִי שְׁאִינוֹ מוֹדֶה בְּעֶרֶב •
הָרִי זֶה אוֹסֵר עָלָיו • (דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר) • רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר לְעוֹלָם אִינוֹ אוֹסֵר עַד שֶׁיְּהִי שְׁנֵי
יִשְׂרָאֵלִים אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה:

אָמַר רַבֵּן גַּמְלִיאֵל מַעֲשֶׂה בְּצִדּוּקִי אֶחָד שֶׁהָיָה דֶּר עַמָּנוּ
בְּמִבּוֹי בִּירוּשָׁלַיִם • וְאָמַר לָנוּ אָבָא • מָה־רוֹ וְהוֹצִיָּאוּ אֶת
(כָּל) הַכָּלִים לַמִּבּוֹי עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וַיֵּאסֹר עֲלֵיכֶם • רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר בְּלִשׁוֹן אַחֵר • מָה־רוֹ וַעֲשׂוּ צְרִיכִים בְּמִבּוֹי
עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וַיֵּאסֹר עֲלֵיכֶם:

אֲנָשֵׁי חֶצֶר שֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶן וְלֹא עִירַב • בֵּיתוֹ אָסוּר
מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ וְלָהֶם • וְשָׁלָהֶם מוֹתָרִים לוֹ וְלָהֶם •
נִתְּנוּ לוֹ רְשׁוּתָן • הוּא מוֹתֵר וְהֵן אֲסוּרִין • הָיוּ שְׁנַיִם
אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה • שֶׁאֶחָד נֹתֵן רְשׁוּת • וְנוֹטֵל רְשׁוּת •
שְׁנַיִם נֹתְנִים רְשׁוּת וְאֵין נוֹטְלִים רְשׁוּת:

מֵאֵימַתִּי נֹתְנִין רְשׁוּת • בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מִבְּעוֹד יוֹם •
וּבֵית הִלָּל אוֹמְרִים מִשְׁחָשִׁיכָה • מִי שֶׁנָּתַן רְשׁוּתוֹ וְהוֹצִיא •
בֵּין בְּשׁוּגָג • בֵּין בְּמִזִּיד • הָרִי זֶה אוֹסֵר דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר •
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּמִזִּיד אוֹסֵר • בְּשׁוּגָג אִינוֹ אוֹסֵר:

בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה שׁוֹתֵף לְשִׁכְנוֹ • לָזֶה בֵּינָן • וְלָזֶה
בֵּינָן • אֵינָם צְרִיכִים לָעֶרֶב • לָזֶה בֵּינָן • וְלָזֶה בִּשְׁמֵן צְרִיכִין

לְעֶרֶב · רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה אֵינָן צָרִיכִין
לְעֶרֶב:

י חֲמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁשָּׁבְתוּ בְּטָרְקְלִין אֶחָד · בֵּית שָׁמַאי
אוֹמְרִים עִירוב לְכָל חֲבוּרָה וְחֲבוּרָה · וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים
עִירוב אֶחָד לְכָלָן · וּמוֹדִים בְּזֶמֶן שֶׁמִּקְצָתָן שְׂרוּיִין
בְּחֻדְרִים · אוֹ בְּעִלְיוֹת · שֶׁהֵן צָרִיכִין עִירוב לְכָל חֲבוּרָה
וְחֲבוּרָה:

י האֲחִין הַשּׁוֹתָפִים שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין עַל שְׁלֹחַן אָבִיהֶם ·
וַיִּשְׁנִים בְּבִתְיָהֶם · צָרִיכִין עִירוב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד · לְפִיכָּךְ
אִם שָׁכַח אֶחָד מֵהֶם וְלֹא עִירַב · מִבְטֵל אֶת רְשׁוּתוֹ ·
אִימָתִי בְּזֶמֶן שֶׁמוֹלִיכִין עֲרוּבָן לְמָקוֹם אֲחֵר · אֲבָל אִם הָיָה
עִירוב בָּא אֶצְלָן · אוֹ שָׁאִין עִמָּהֶם דְּיוֹרִין בְּחֻצֵּר · אֵינָן
צָרִיכִין לְעֶרֶב:

י חֲמֵשׁ חֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת זֹלִזוּ · וּפְתוּחוֹת לְמַבּוּי · עִירְבוּ
בְּחֻצְרוֹת וְלֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · מוֹתְרִין בְּחֻצְרוֹת וְאֶסּוּרִין
בְּמַבּוּי · וְאִם נִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · מוֹתְרִין כָּאֵן וְכֹאֵן · עִירְבוּ
בְּחֻצְרוֹת וְנִשְׁתַּתְּפוּ בְּמַבּוּי · וְשָׁכַח אֶחָד מִבְּנֵי חֻצֵּר וְלֹא
עִירַב · מוֹתְרִין כָּאֵן וְכֹאֵן · (שָׁכַח אֶחָד) מִבְּנֵי מַבּוּי וְלֹא
נִשְׁתַּתְּףָּ · מוֹתְרִין בְּחֻצְרוֹת וְאֶסּוּרִים בְּמַבּוּי · שֶׁהַמַּבּוּי
לְחֻצְרוֹת כְּחֻצֵּר לְבָתִּים:

ט שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זֹלִזוּ לְפָנִים מִזֹּו · עֲרֵבָה הַפְּנִימִית וְלֹא עֲרֵבָה
הַחִיצוֹנָה · הַפְּנִימִית מוֹתְרֶת וְהַחִיצוֹנָה אֶסּוּרָה · הַחִיצוֹנָה

וְלֹא הַפְּנִימִית · שְׁתִּיּהֶן אֲסוּרוֹת · עִירְבָה זֶה לְעֶצְמָהּ וְזֶה לְעֶצְמָה · זֶה מוֹתֶרֶת בְּפָנֶי עֶצְמָה · וְזֶה מוֹתֶרֶת בְּפָנֶי עֶצְמָה · רַבִּי עֲקִיבָא אוֹסֵר (אֵת) הַחִיצוֹנָה · שְׁדָרִיסַת הַרְגֵּל אוֹסֶרֶתָּהּ · וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין דְּרִיסַת הַרְגֵּל אוֹסֶרֶתָּהּ:

· שָׁכַח אֶחָד מִן הַחִיצוֹנָה וְלֹא עָרַב · הַפְּנִימִית מוֹתֶרֶת · וְהַחִיצוֹנָה אֲסוּרָה · (שָׁכַח אֶחָד) מִן הַפְּנִימִית וְלֹא עָרַב · שְׁתִּיּהֶן אֲסוּרוֹת · נִתְּנוּ עִירוּבָן בְּמָקוֹם אֶחָד · וְשָׁכַח אֶחָד בֵּין מִן הַפְּנִימִית · בֵּין מִן הַחִיצוֹנָה וְלֹא עָרַב · שְׁתִּיּהֶן אֲסוּרוֹת · וְאִם הָיוּ שֵׁל יְחִידִים · אֵינָן צָרִיכִין לְעָרַב:

פרק ז

חֲלוּן שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצוֹת · אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה מְעַרְבִין שְׁנַיִם · וְאִם רָצוּ מְעַרְבִין אֶחָד · פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה אוֹ לְמַעַלָּה מֵעֶשְׂרֵה · מְעַרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעַרְבִין אֶחָד:

ב כֹּתֵל שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצוֹת · גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה וָרֶחֶב אַרְבָּעָה · מְעַרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעַרְבִין אֶחָד · הָיוּ בְּרֵאשׁוֹ פִּירוֹת · אֵלּוֹ עוֹלִין מִפָּאן וְאוֹכְלִין · וְאֵלּוֹ עוֹלִין מִפָּאן וְאוֹכְלִין · וּבִלְבָד שְׁלֹא יוֹרִידוּ לְמִטָּה · נִפְרָץ הַכֹּתֵל עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת · מְעַרְבִין שְׁנַיִם · וְאִם רָצוּ מְעַרְבִין אֶחָד · מִפְּנֵי שֶׁהוּא כִּפְתָּח · יוֹתֵר מִפָּאן · מְעַרְבִין אֶחָד וְאֵין מְעַרְבִין שְׁנַיִם:

ג חריץ שבין שתי חצרות · עמוק עשרה ורחב ארבעה
מערבין שנים ואין מערבין אחד · אפילו מלא קש או
תבן · מלא עפר או צורות מערבין אחד ואין מערבין
שנים:

ד נתן עליו נסר (שהיא) רחבה ארבעה טפחים · וכן שתי
גזזטראות זו כנגד זו מערבין שנים · ואם רצו מערבין
אחד · פחות מכאן · מערבין שנים ואין מערבין אחד:

ה מתבן שבין שתי חצרות גבוה עשרה טפחים · מערבין
שנים ואין מערבין אחד · אלו מאכילין מכאן · ואלו
מאכילין מכאן · נתמעט התבן מעשרה טפחים · מערבין
אחד ואין מערבין שנים:

ו כיצד משתתפין במבוי מניח את החבית · ואומר הרי
זו לכל בני מבוי · ומזכה להן על ידי בנן ובתן הגדולים ·
ועל ידי עבדו ושפחתו העברים ועל ידי אשתו · אבל אינו
מזכה לא על ידי בנן ובתן הקטנים · ולא על ידי עבדו
ושפחתו הכנענים · מפני שידן כידו:

ז נתמעט האכל · מוסיף ומזכה · ואין צריך להודיע ·
נתוספו עליהן · מוסיף ומזכה וצריך להודיע:

ח כמה הוא שעורו · בזמן שהן מרבין · מזון שתי סעודות
לכלם · בזמן שהן מועטין כגרוגרות להוצאת שבת לכל
אחד ואחד:

ט אמר רבי יוסי במה דברים אמורים . בתחילת
ערוב . אבל בשירי ערוב . כל שהוא . ולא אמרו לערב
בחצרות . אלא כדי שלא לשכח את התינוקות :

י בכל מערבין ומשתתפין . חוץ מן המים ומן המלח .
דברי רבי אליעזר רבי יהושע אומר כפר הוא ערוב .
אפילו מאפה סאה והיא פרוסה . אין מערבין בה . כפר
באיסור והוא שלם מערבין בו :

יא נותן אדם מעה לחנוני ולנחתום כדי שיזכה לו בערוב
דברי רבי אליעזר . וחכמים אומרים לא זכו לו מעותיו
ומודים בשאר כל האדם שיזכו לו מעותיו . שאין מערבין
לאדם אלא מדעתו . אמר רבי יהודה במה דברים
אמורים בערובי תחומין . אבל בערובי חצרות . מערבין
לדעתו ושלא לדעתו . לפי שזכין לאדם שלא בפניו . ואין
חבין לאדם שלא בפניו :

פרק ח

כיצד משתתפין בתחומין מניח את החבית · ואומר
הרי זו לכל בני עירי לכל מי שילך לבית האבל ·
או לבית המשתה · כל שקבל עליו מבעוד יום · מותר ·
משתחשך אסור · שאין מערבין משתחשך:

^ב במה הוא שיעורו · מזון שתי סעודות לכל אחד · מזוגו
לחול ולא לשבת · דברי רבי מאיר · רבי יהודה אומר
לשבת ולא לחול · וזה וזה מתכונן להקל · רבי יוחנן בן
ברוקא אומר מכבד בפונדיון · מארבע סאין בסלע · רבי
שמעון אומר שתי ידות לכבד משלש לקב · חציה לבית
המנגע · וחצי חציה לפסול את הגויה:

^ג אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא ערבו · כל
שגבוה עשרה טפחים למרפסת · פחות מכאן לחצר ·
חוליות הבזר והסלע שהן גבוהים עשרה טפחים ·
למרפסת · פחות מכאן לחצר · במה דברים אמורים
בסמוכה · אבל במפלגת · אפילו היא גבוהה עשרה
טפחים לחצר · ואיזו היא סמוכה · כל שאינה רחוקה
ארבעה טפחים:

^ד הנותן את עירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת ·
אינו עירוב · והדר שם אינו אוסר עליו · בבית התבן ·
ובבית הבקר · ובבית העצים · ובבית האוצרות · הרי זה

עירוב · והדר שם אוסר (עליו) · רבי יהודה אומר אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית · אינו אוסר עליו:

ה המניח ביתו והלך לשבות בעיר אחרת · אחד נכרי ואחד ישראל הרי זה אוסר · דברי רבי מאיר · רבי יהודה אומר אינו אוסר · רבי יוסי אומר נכרי אוסר · ישראל אינו אוסר · שאין דרך ישראל לבא בשבת · רבי שמעון אומר אפילו הניח ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר אינו אוסר · שכבר הסיע מלבו:

י בור שבין שתי חצרות · אין ממלאין ממנו בשבת אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים · בין (מלמעלה) בין מלמטה · בין מתוך אוגנו · רבן שמעון בן גמליאל אומר בית שמאי אומרים מלמטה · ובית הלל אומרים מלמעלה · אמר רבי יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכתל שביניהם:

י אמת המים שהיא עוברת בחצר · אין ממלאין הימנה בשבת · אלא אם כן עשה לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בכניסה וביציאה · רבי יהודה אומר כתל שעל גבה תדון משום מחיצה · אמר רבי יהודה מעשה באמה של אבל שהיו ממלאין ממנה על פי זקנים בשבת · אמרו לו מפני שלא היה בה כשיעור:

ח גזזטרא שהיא למעלה מן המים · אין ממלאין הימנה בשבת · אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה

טפחים · בין מלמעלה בין מלמטה · וכן שתי גזזטראות
זו למעלה מזו · עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה ·
לתחתונה ולא לעליונה · שתייהן אסורות עד שיעברו:

ט חצר שהיא פחותה מארבע אמות · אין שופכין
בתוכה מים בשבת אלא אם כן עשו לה עוקה מחזקת
סאתים · מן הנקב ולמטה · בין מבחוץ בין מבפנים · אלא
שמבחוץ צריך לקמור · מבפנים אין צריך לקמור:

· רבי אליעזר בן יעקב אומר ביב שהוא קמור ארבע
אמות ברשות הרבים · שופכין לתוכו מים בשבת ·
וחכמים אומרים אפילו גג או חצר מאה אמה · לא
ישפוך על פי הביב · אבל שופך הוא על הגג והמים
יורדין לביב · החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות:

י"א (וכן) שתי דיוטאות זו כנגד זו · מקצתן עשו עוקה ·
ומקצתן לא עשו עוקה · את שעשו עוקה מותרין · את
שלא עשו עוקה אסורין:

פרק ט

כָּל גָּזוֹת הָעִיר רְשׁוֹת אֶחָד · וּבִלְבָּד שֶׁלֹּא יִהְיֶה גַּג גְּבוּהָ
עֲשָׂרָה אִוּ נְמוּךְ עֲשָׂרָה · דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד רְשׁוֹת בִּפְנֵי עֶצְמוֹ · רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר אֶחָד גָּזוֹת וְאֶחָד חֲצֵרוֹת וְאֶחָד קִרְפִּיפּוֹת רְשׁוֹת
אֶחָד לְכָלִּים שֶׁשָּׁבְתוּ לְתוֹכָן · אֲבָל לֹא לְכָלִּים שֶׁשָּׁבְתוּ
בְּתוֹךְ הַבַּיִת:

ב גַּג גָּדוֹל סָמוּךְ לַקָּטָן · הַגָּדוֹל מוֹתֵר · וְהַקָּטָן אָסוּר ·
חָצֵר גְּדוֹלָה שֶׁנִּפְרָצָה לַקָּטָן · גְּדוֹלָה מוֹתֵרָת · וְקָטָנָה
אָסוּרָה · מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּפֶתַחַהּ שֶׁל גְּדוֹלָה · חָצֵר שֶׁנִּפְרָצָה
לְרְשׁוֹת הָרַבִּים · הַמְכַנִּים מִתּוֹכָהּ לְרְשׁוֹת הַיָּחִיד אִוּ
מִרְשׁוֹת הַיָּחִיד לְתוֹכָהּ חַיֵּב · דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר · וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים מִתּוֹכָהּ לְרְשׁוֹת הָרַבִּים אִוּ מִרְשׁוֹת הָרַבִּים
לְתוֹכָהּ פָּטוּר מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּכַרְמָלִית:

ג חָצֵר שֶׁנִּפְרָצָה לְרְשׁוֹת הָרַבִּים מִשְׁתֵּי רוּחוֹתֶיהָ · וְכֵן בֵּית
שֶׁנִּפְרָץ מִשְׁתֵּי רוּחוֹתָיו · וְכֵן מְבוֹי שֶׁנִּטְלוּ קוֹרוֹתָיו · אִוּ
לְחֵייו · מוֹתֵרִין בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת · וְאָסוּרִין לְעֵתִיד לְבֹא ·
דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה · רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אִם מוֹתֵרִין לְאוֹתָהּ
שַׁבָּת · מוֹתֵרִין לְעֵתִיד לְבֹא · וְאִם אָסוּרִין לְעֵתִיד לְבֹא ·
אָסוּרִין לְאוֹתָהּ שַׁבָּת:

ד הַבּוֹנֶה עָלֶיהָ עַל גְּבֵי שְׁתֵּי בָתִּים · וְכֵן גֻּשְׁרִים
הַמְּפֹלְשִׁים · מְטִלְטִלִין תַּחְתֵּיהֶן בְּשַׁבָּת · דְּבָרֵי רַבִּי

יְהוּדָה · וְחֻכָּמִים אוֹסְרִין · וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְעַרְבִין
לְמַבּוּי הַמִּפְלֵשׁ · וְחֻכָּמִים אוֹסְרִין:

פרק י

הַמוֹצֵא תַּפְלִין · מְכַנִּסֵּן זוּג זוּג · רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
שְׁנַיִם שְׁנַיִם · בְּמָה דְּבָרִים אָמורים בִּישְׁנוֹת ·
אָבֵל בַּחֲדָשׁוֹת · פָּטוּר · מִצָּאֵן צִבְתִּים אוֹ כְּרִיכוֹת ·
מַחֲשִׁיד עָלֵיהֶן וּמְבִיאֵן · וּבִסְכָּנָה מְכַסֵּן וְהוֹלֵךְ לוֹ:

ב רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר נוֹתֵן לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ לַחֲבִירוֹ עַד
שְׁמַגִּיעַ לַחֲצֵר הַחִיצוֹנָה · וְכֵן בְּנוֹ נוֹתֵנוּ לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ
לַחֲבִירוֹ אֶפִּילוֹ מֵאָה · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נוֹתֵן אָדָם חֲבִית
לַחֲבִירוֹ וְחֲבִירוֹ לַחֲבִירוֹ · אֶפִּילוֹ חוּץ לַתְּחוּם · אָמְרוּ לוֹ
לֹא תִהְיֶה זֶה יוֹתֵר מִרְגְּלֵי בַּעֲלֶיהָ:

ג הָיָה קוֹרָא בַּסֵּפֶר עַל הָאֶסְקוּפָה וְנִתְגַּלְגַּל הַסֵּפֶר מִיָּדוֹ ·
גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ · הָיָה קוֹרָא בְּרֹאשׁ הַגָּג וְנִתְגַּלְגַּל הַסֵּפֶר
מִיָּדוֹ · עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לַעֲשֶׂרֶה טַפָּחִים · גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ ·
מִשֶּׁהִגִּיעַ לַעֲשֶׂרֶה טַפָּחִים הוּפְכוּ עַל הַפֶּתֶב · רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אֶפִּילוֹ אֵין מְסַלֵּק מִן הָאָרֶץ אֶלָּא כְּמֵלֵא מַחֲט ·
גוֹלְלוֹ אָצְלוֹ · רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֶפִּילוֹ בָּאָרֶץ עֲצָמוֹ · גוֹלְלוֹ
אָצְלוֹ · שְׁאִין לֶךְ דְּבַר מְשׁוּם שְׁבוּת · עוֹמֵד בְּפָנֵי כְּתָבִי
הַקֹּדֶשׁ:

ד' זיז שלפני החלון · נותנין עליו ונוטלין ממנו בשבת ·
 עומד אדם ברשות היחיד · ומטלטל ברשות הרבים ·
 ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד · ובלבד שלא
 יוציא חוץ מארבע אמות:

ה' לא יעמוד אדם ברשות היחיד · וישתין ברשות
 הרבים · ברשות הרבים וישתין ברשות היחיד · וכן לא
 ירוק · רבי יהודה אומר אף מי שנתלש רקו בפיו · לא
 יהלך ארבע אמות עד שירוק:

ו' לא יעמוד אדם ברשות היחיד · וישתה ברשות
 הרבים · ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד · אלא
 אם בן הכנים ראשו ורבו · למקום שהוא שותה · וכן
 בגת · קולט אדם מן המזחילה למטה מעשרה טפחים ·
 ומן הצנור · מכל מקום שותה:

ז' בור ברשות הרבים · וחליתו גבוהה עשרה טפחים ·
 חלון שעל גביו · ממלאין הימנו בשבת · אשפה ברשות
 הרבים גבוהה עשרה טפחים חלון שעל גבה שופכין
 לתוכה מים בשבת:

ח' אילן שהוא מיסד על הארץ · אם אין נופו גבוה
 מן הארץ שלשה טפחים מטלטלים תחתיו · שרשיו
 גבוהין מן הארץ שלשה טפחים · לא ישב עליהן · הדלת
 שבמקצה · וחדקים שבפרצה · ומחצלות · אין נוטלין
 בהן · אלא אם כן גבוהים מן הארץ:

ט לא יַעֲמֹד אָדָם בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד וַיִּפְתַּח בְּרִשּׁוֹת
הָרַבִּים בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים וַיִּפְתַּח בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד אֶלֶּא
אִם כֵּן עָשָׂה מְחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפָּחִים דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֵׂה בְּשׁוֹק שֶׁל פְּטָמִים שֶׁהִיא
בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁהָיוּ נוֹעְלִין וּמַנִּיחִין אֶת הַמַּפְתָּח בַּחֲלוֹן שֶׁעַל
גִּבֵּי הַפֶּתַח רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר שׁוֹק שֶׁל צִמְרִים הִיא:

י נָגַר שֵׁישׁ בְּרֹאשׁוֹ גִּלְסָטְרָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר וְרַבִּי
יוֹסִי מַתִּיר אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַעֲשֵׂה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת
שֶׁבְּטַבְּרִיא שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִין בּוֹ הֵתֵר עַד שָׁבָא רַבֵּן גַּמְלִיאֵל
וְהַזְקָנִים וְאָסְרוּ לָהֶן רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר אֲסוּר נִהְגוּ בָּהּ
בָּא רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְקָנִים וְהִתִּירוּ לָהֶם:

יא נָגַר הַנִּגְרָר נוֹעְלִים בּוֹ בַּמִּקְדָּשׁ אָבֵל לֹא בַּמִּדְיָנָה
וְהַמִּנְחָה כָּאֵן וְכָאֵן אֲסוּר רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר הַמִּנְחָה (מִתֵּר)
בַּמִּקְדָּשׁ וְהַנִּגְרָר בַּמִּדְיָנָה:

מסכת פסחים

מסכת חגיגה

מסכת ביצה

מסכת מועד קטן

מסכת ראש השנה

מסכת יומא

מסכת סוכה

מסכת תענית

מסכת שקלים

מסכת מגילה